Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 245 (13.201).
19 ОКТЯБРЬ 1965 йил
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ЧЕХОСЛОВАКИЯГА БОРИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, республика президенти ўртоқ Антонин Новотнийнинг таклифига биноан 15 октябрдан 17 октябрга қадар Чехословакияда бўлди. У ердаги учрашувлар ва суҳбатлар самимият, қардошлик ва қарашларнинг тўла бирлиги вазиятида ўтди. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ НАВБАТДАГИ XVII СЪЕЗДИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий комитети XVIII пленумининг қарори

1. Ўзбекистон Компартиясининг навбатдаги XVII съезди 1966 йил 3 мартда чақирилсин.

2. Съезднинг қуйидаги кун тартиби тасдиқлансин:

1) Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот доклади — докладчи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ.

2) Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг ҳисобот доклади — докладчи Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг раиси ўртоқ Қ. Қ. КАРИМОВ.

3) Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясига сайловлар.

3. Ўзбекистон Компартияси XVII съездига вакиллар сайлашнинг қуйидаги нормалари белгилансин: партиянинг 250 аъзосидан ҳал қилувчи овоз билан бир делегат ва партия аъзолигига 250 кандидатдан маслаҳат овози билан бир делегат.

4. Ўзбекистон Компартияси XVII съездига ва КПСС XXIII съездига делегатлар, КПСС Уставига мувофиқ, область партия конференцияларида ёпиқ (яширин) овоз бериш йўли билан сайланадилар.

Совет Армияси, ички ва конвой соқчилиги ҳамда чегара қисмлари партия ташкилотлари ҳисобида турган коммунистлар делегатларни область партия конференцияларида бошқа партия ташкилотлари билан биргаликда сайлайдилар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1965 йил 18 октябрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми бўлиб ўтди. Пленум қуйидаги масалаларни муҳокама қилди:

1. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг якунлари ва республика партия ташкилотининг саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш соҳасидаги вазифалари.

2. Ўзбекистон Компартиясининг навбатдаги XVII съездини чақириш тўғрисида.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми ишида область партия комитетларининг иккинчи секретарлари, меҳнаткашлар депутатлари область Советлари ижроия комитетларининг раислари, область партия-давлат контроли комитетларининг раислари, шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари, Ўзбекистон ССР министрлари ва давлат комитетларининг раислари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети аппаратининг масъул ходимлари, республика газеталари ва журналларининг редакторлари қатнашдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов пленумнинг кун тартибидаги биринчи масала юзасидан доклад қилди.

Музокараларда қуйидаги ўртоқлар сўзга чиқдилар: Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. А. Абдураззоқов, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси А. Р. Хўжаев, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари А. Ҳ. Ҳайдаров, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг директори З. А. Абдуллаев, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, Ўзбекистон ССР қурилиш министри С. И. Иброҳимов, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Ўзбекистон касаба союзлари советининг секретари И. Н. Муҳиддинов, Ўзбекистон ССР Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев, Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов, Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи А. М. Қодиров, Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Маҳмудов, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари С. Асомов, Бухоро область партия комитетининг иккинчи секретари П. О. Чекин, Фарғона область партия комитетининг секретари Ҳ. Умаров, Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Кузьмин.

Пленум КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларини якдиллик билан маъқуллади ва қарор қабул қилди. Бу қарорда республика партия ташкилотининг саноатга раҳбарликни яхшилаш соҳасидаги конкрет вазифалари белгиланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми Ўзбекистон Коммунистик партиясининг навбатдаги XVII съездини чақириш тўғрисида ҳам қарор қабул қилди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СЕНТЯБРЬ ПЛЕНУМИНИНГ ЯКУНЛАРИ ВА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ САНОАТНИ БОШҚАРИШНИ ЯХШИЛАШ, ПЛАНЛАШТИРИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ИҚТИСОДИЙ ЖИҲАТДАН РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ СОҲАСИДАГИ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVIII пленумининг қарори

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида»ги қарорини қизғин маъқуллайди ва оғишмай бажариш учун қабул қилади.

Пленум шуни қайд қиладики, саноат ишлаб чиқаришига хўжалик раҳбарлигини такомиллаштириш юзасидан партия ишлаб чиққан тадбирларни турмуш, коммунистик қурилиш тажрибаси тақозо этди ва бу тадбирлар СССРда коммунизмнинг моддий-техника базасини тезликда вужудга келтиришнинг туб манфаатларига муносибдир. Бу тадбирларнинг муваффақиятли амалга оширилиши Совет давлатининг иқтисодий куч-қудратини янада юқори поғонага кўтаради, халқ фаровонлигини янада ўстиришни таъминлайди, ишчилар билан деҳқонлар иттифоқини тобора кўпроқ мустаҳкамлайди, коммунистик қурилиш вазифаларини тағин ҳам муваффақиятли ҳал этишга ёрдам беради.

Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини бажара бориб, мамлакат экономикасини ривожлантиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришди.

Республика меҳнаткашлари етти йиллик планни муваффақиятли бажаришга салмоқдор ҳисса қўшмоқдалар. Партия ва ҳукуматнинг тинмай қилаётган ғамхўрлиги ва бошқа иттифоқдош республикалар халқларининг қардошларча жуда катта ёрдами туфайли Ўзбекистон мамлакатнинг энг йирик индустриал марказларидан бирига айланди. Етти йилликда саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1,8 баравар ўсади, химия саноати ишлаб чиқарадиган маҳсулот 2,7 баравар, ёқилғи саноатининг маҳсулоти 2,8 баравар, машинасозлик ва металл ишлаш саноатининг маҳсулоти 3,2 баравар, бинокорлик материаллари саноатининг маҳсулоти 3,3 баравар, рангли металлургия саноатининг маҳсулоти 6,6 баравар кўпаяди. Саноатга сарф қилинаётган капитал маблағ олдинги етти йилликдагига нисбатан 3 баравар ортди ва қарийб 3 миллиард сўмни ташкил этди. Бу эса, асосий ишлаб чиқариш фондларини 2,5 баравар ошириш имконини берди.

Республика саноати эришган муваффақиятлар ишчилар, инженер-техник ходимлар, олимлар буюк ижодий меҳнатининг натижаси, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг зўр ташкилотчилик ва тарбиявий ишлари натижасидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми (1965 йил) қарорларини амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида анча катта муваффақиятларга эришдилар. Бу йил сув танқислигининг оғир шароитларида КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукуматининг жуда катта ёрдами туфайли, пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Ҳозирги вақтда ҳамма жойда етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш тез суръатлар билан олиб борилмоқда.

Республика пилла, қоракўл тери, тухум тайёрлаш, умумиттифоқ фондига сабзавот, мева, полиз маҳсулотлари етказиб бериш планини бажарди.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми саноатни ривожлантириш даражаси ва суръатларини ошириш, халқнинг моддий фаровонлигини янада юксалтириш ва миллий даромадни ўстириш соҳасида совет экономикаси олдида турган муҳим вазифалар саноатдаги мавжуд резервлардан тўла фойдаланиш учун барча имкониятларни сафарбар қилишни талаб этади, деб таъкидлади. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарасини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш, техника тараққиётини жадаллаштириш, сарфланадиган капитал маблағларнинг самарасини ва асосий ишлаб чиқариш фондларини кўпайтириш, иқтисодий тежашга қаттиқ риоя қилиш, исрофгарчилик ва ўринсиз харажатларни йўқотиш ва бу вазифаларни ҳал этишда меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусини бутун чоралар билан ривожлантириш ана шундай асосий вазифалардандир.

Аммо, КПСС Марказий Комитетининг пленуми таъкидлаб ўтганидек, бошқаришнинг мавжуд ташкилий структураси, планлаштириш ва саноатда иқтисодий рағбатлантириш методлари ҳозирги давр шароитларига ва ишлаб чиқарувчи кучларнинг ривожланиш даражасига жавоб бермайди.

Ҳаддан ташқари чегаралаб қўйиш натижасида корхоналар коллективларининг ташаббуси чеклаб қўйилмоқда, хўжалик раҳбарларининг ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш учун жавобгарлиги пасаймоқда. Корхоналар етарли даражада ҳуқуқларга эга бўлмаганликлари ва юқоридаги планлаштирувчи органлар ҳамда хўжалик органларининг корхоналарнинг майда-чуйда ишларига ҳам аралашишлари натижасида ишлаб чиқаришнинг юксак рентабеллиги ва маҳсулотнинг сифатини яхшилаш учун курашнинг энг самарали методи бўлган хўжалик ҳисобидан суст фойдаланилмоқда.

Саноат корхоналари ходимларини моддий жиҳатдан рағбатлантиришга етарли эътибор берилмаётганлиги уларни иқтисодий кўрсаткичларни, маҳсулотнинг сифатини ва корхона ишининг умумий якунларини яхшилашдан суст манфаатдор қилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг саноатни бошқаришнинг территориал принципи баъзи ижобий томонлари бўлиши билан бирга, катта-катта нуқсонларга ҳам эгадир, деб чиқарган хулосаларини якдиллик билан маъқуллайди. Саноатни бошқаришнинг тармоқ принципидан четлашиш тармоқларга раҳбарлик даражасини пасайтиришга, техника сиёсатини бузишга, малакали кадрларни сочиб юборишга олиб келди, бошқаришнинг кўп поғонали системасини вужудга келтирди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Президиумига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига Ўзбекистон ССРда иттифоқ-республика ва республика министрликларини, бошқармаларни ҳамда хўжалик раҳбарлигининг бошқа органларини тузиш билан боғлиқ бўлган барча ташкилий масалаларни қисқа вақт ичида ҳал этишни ва республика саноатини бошқариш органлари тўғрисидаги таклифларни Ўзбекистон ССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этишни топширади.

Янгидан ташкил қилинадиган саноатни бошқариш органларини юқори малакали мутахассислар, ишлаб чиқаришнинг моҳир ташкилотчилари билан таъминлашга тааллуқли ҳамма масалаларни тўғри ҳал этиш, тугатиладиган хўжалик органлари кадрларидан мақсадга энг мувофиқ фойдаланиш ва бунда корхоналарни раҳбар кадрлар билан мустаҳкамлаш зарур эканлигини кўзда тутиш керак.

Пленум министрликлар, идоралар, бошқармалар, корхоналарнинг, илмий-тадқиқот, конструкторлик ва лойиҳалаш ташкилотларининг раҳбарларидан саноат ишлаб чиқаришини ғоят тез суръатлар билан ривожлантириш ва унинг самаралилигини оширишни, меҳнат унумдорлигини бутун чоралар билан ўстириш, ишлаб чиқариш фондларидан энг яхши фойдаланишни таъминлашни талаб этади.

Саноатнинг ҳамма тармоқларида фан ва техниканинг энг янги ютуқларини кенг жорий қилиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, маҳсулотнинг ассортиментини кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш чораларини кўриш зарур. Давлат ва ишлаб чиқариш интизомини жиддий суратда мустаҳкамлаш, ҳар бир ходимнинг топширилган иш учун жавобгарлигини ошириш керак.

Корхоналарнинг ҳуқуқлари анча кенгайтирилган бир шароитда министрликлар ва республика саноатини бошқарувчи бошқа органлар раҳбарликда иқтисодий методларни маъмурий функциялар билан моҳирона бирга қўшиб олиб боришлари, ишлаб чиқаришни бошқаришдаги демократик асосларни ривожлантиришлари, яккабошчиликни коллегиячилик билан тўғри қўшиб олиб боришлари, корхоналарнинг майда-чуйда ишларига аралашишдан воз кечишлари лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республика Госпланига, министрликларига ва саноатни бошқарувчи бошқа органларга экономикага планли раҳбарликни доим такомиллаштириб боришни, планлаштиришнинг илмий савиясини оширишни топширади, токи халқ хўжалик планларида илмий-техника тараққиёти перспективалари эътиборга олинсин, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини тез суръатлар билан жорий қилиш ва ўзлаштириш кўзда тутилсин. Планларни тузган вақтда социализмнинг иқтисодий қонунларига қаттиқ риоя қилиш, ишлаб чиқарувчи кучларнинг тўғри жойлаштирилишини, республика халқ хўжалигининг айрим тармоқларини ривожлантиришда тўғри пропорциялар бўлишини таъминлаш ҳамда куч ва маблағларни энг кам сарфлаган ҳолда кўпроқ саноат маҳсулоти олинишини таъминлаш керак. Госплан ходимлари ўз фаолиятида фақат илмий жиҳатдан асосланган ҳисоб-китобларга амал қилишлари, маҳаллийчиликдан ҳоли бўлишлари лозим. Планлаштиришдаги ўзбошимчалик ва субъективизмни тагтомири билан йўқотиш зарур.

Ўзбекистон ССР Госплани, министрликлар ва бошқармалар саноат тармоқлари ўртасида кооперативлаштиришни янада ривожлантириш учун саноат корхоналарининг мавжуд имкониятларидан тўла фойдаланишлари лозим.

Хўжалик ва маданий қурилиш масалаларида иттифоқдош республикалар ҳуқуқларининг кенгайтирилиши планлаштириш, пул билан таъминлаш, капитал қурилиш масалаларини, меҳнат ва иш ҳақи масалаларини тўғри ва мақсадга энг мувофиқ ҳал этиш учун совет ва хўжалик органлари зиммасига катта жавобгарлик юклайди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми область, шаҳар, район партия комитетларига ва корхоналарнинг бошланғич партия ташкилотларига саноат ишлаб чиқаришига партия раҳбарлиги даражасини кўтаришни, асосий эътиборни ташкилотчилик ишига, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга, партия ва ҳукумат директиваларининг қандай бажарилаётганлигини назорат қилиб туришга қаратишни топширади.

Партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари янги шароитларда корхоналарнинг фаолиятини доим ўрганишлари, экономикани пухта билишлари, лекин хўжалик раҳбарларининг ўрнини босмай, камчиликларни аниқлаш ва йўқотишда уларга ёрдам беришлари, иқтисодий иш савиясини оширишлари, барча ишчилар, инженер-техник ходимларнинг куч-ғайратини ишлаб чиқаришдаги резервлардан энг кўп фойдаланишга, иқтисодий тежашга қаттиқ риоя қилишга сафарбар қилишлари, идорачилик ва маҳаллийчилик тенденцияларининг ҳар қандай кўринишларига узил-кесил барҳам беришлари лозим. Кадрларнинг иқтисодий ўқувини кенг кўламда ташкил этишга алоҳида эътибор бериш керак.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларини амалга оширишда меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш, уларнинг ташаббуси ва ижодий ғайратини бутун чоралар билан ривожлантириш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш ва коммунистик меҳнат учун курашда саноат корхоналарининг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари муҳим роль ўйнайдилар. Саноат меҳнаткашлари учун яхши ишлаб чиқариш ва маданий-маиший шароитларни вужудга келтиришга алоҳида эътибор бериш лозим.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми область, шаҳар, район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларини меҳнаткашларга кенг тушунтиришни, партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларининг бутун кучини Пленум қарорларини ва етти йилликнинг тугалловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажаришга сафарбар қилишни топширади.

Пленум коммунистларни, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини КПССнинг XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга чақиради.

* * *

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми қаттиқ ишонч билдириб айтадики, партия ташкилотлари, республиканинг барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми ишлаб чиққан тадбирларни муваффақиятли бажариш учун бутун куч ва ижодий ғайратларини сарф қиладилар ва мамлакатимизда коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА САНОАТНИ БОШҚАРИШНИ ЯХШИЛАШ, ПЛАНЛАШТИРИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ИҚТИСОДИЙ ЖИҲАТДАН РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVIII пленумида 1965 йил 18 октябрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. ЛОМОНОСОВ доклади

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил 27-29 сентябрда бўлиб ўтган Пленуми партия ва совет халқининг ҳаётида жуда катта воқеа бўлди. Пленум «Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш тўғрисида» ва «КПССнинг навбатдаги XXIII съездини чақириш тўғрисида» ғоят муҳим масалаларни кўриб чиқиб, ҳал қилди.

Ҳозирги вақтда партиямиз экономикани ривожлантириш проблемаларига биринчи даражада эътибор бераётганлигини, халқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг улуғ Ленин ишлаб чиққан принципларини оғишмай амалга ошираётганлигини КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми яна бир марта яққол кўрсатди.

Саноатни бошқаришни яхшилаш, планлаштиришни такомиллаштириш ва ишлаб чиқаришни иқтисодий жиҳатдан рағбатлантиришни кучайтириш соҳасида КПСС Марказий Комитетининг Президиуми ишлаб чиққан, Пленумда маъқулланган ва СССР Олий Советининг VI сессиясида қонун кучига киритилган чоралар ҳаммамизни ниҳоят даражада мамнун қилди. Шу чораларни амалга ошириш ижтимоий системамизнинг барча афзалликларидан халқ манфаатлари йўлида тағин ҳам тўлароқ фойдаланишга, социализмнинг иқтисодий қонунлари амал қиладиган майдонни кенг очиб беришга, халқ хўжалигида иқтисодий воситаларнинг ролини кўтаришга имкон беради. Мана шуларнинг ҳаммаси мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини тез суръатлар билан ривожлантиришни таъминлайди, меҳнаткашлар моддий фаровонлигини тез ўстиришга таъсир қилади. Табиийдирки, бутун партия, бутун совет халқи КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларини жуда катта хурсандчилик билан кутиб олдилар ва якдиллик билан маъқулладилар.

САНОАТНИ ТЕЗ РИВОЖЛАНТИРИШ ИМКОНИЯТЛАРИДАН ТЎЛИҚРОҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг Президиуми бу масалани Пленумга қўйганлиги саноат ишида бирор узилиш ёки муваффақиятсизликлар рўй берганлигини асло билдирмайди. Йўқ, мамлакатимизнинг индустрияси муваффақиятли равишда ривожланмоқда, социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари соғлом ва маҳкам негизда ўсиб бормоқда. Бу йил тамомланаётган етти йилликни бажариш давомида саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми анча кўпайди, унинг структураси яхшиланди, энг прогрессив тармоқлар илдам суръатлар билан ўсиб бормоқда.

Фанимиз ва техникамизнинг муваффақиятларига бутун дунё тан берди.

Етти йиллик мобайнида халқ моддий фаровонлигининг даражасини ошириш соҳасида катта тадбирлар амалга оширилди. Аҳолини кўпгина истеъмол буюмлари билан таъминлаш яхшиланди. Уй-жой ва маданий-маиший қурилиш ғоят ривожлантирилди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари коммунизм қуриш умумий ишига бутун совет халқи билан бирга салмоқдор ҳисса қўшмоқдалар.

Индустриямиз, айниқса унинг етакчи тармоқлари кейинги йилларда тез суръатлар билан ривожланиб борди. Бутун саноатда ишлаб чиқариш ҳажми етти йиллик мобайнида қарийб 1,8 баравар ошади. Химия саноатида эса шу давр ичида ишлаб чиқариш ҳажми 2,7 баравар, ёқилғи саноатида 2,8 баравар, машинасозлик ва металл ишлаш саноатида 3,2 баравар, бинокорлик материаллари саноатида—3,4 баравар, рангли металлургия саноатида 6,6 баравар кўпаяди. Электр энергия ишлаб чиқариш 2,5 баравар ошади. Саноат ишлаб чиқаришининг тармоқ структурасида жиддай сифат ўзгаришлари рўй берди.

Газ саноати етти йил ичида жуда ҳам ўсиб кетди. Шу муносабат билан ёқилғи балансининг структураси ҳам бутунлай ўзгарди. Ёқилғи балансида ҳозир табиий газнинг салмоғи етти йиллик арафасидаги 4 процент ўрнига 52 процентга етди.

Саноатнинг ҳамма тармоқлари янги техника билан тўхтовсиз қуроллантирилмоқда. Индустриямизнинг техника даражаси ҳозирги куннинг ўзидаёқ шундай маррага кўтарилдики, бу нарса электровакуум, чала ўтказгич, электрон ва радиотехника асбобларини, турли мураккаб машиналар, станоклар ва механизмларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришга имкон берди.

Ҳозирги кунда Ўзбекистон ҳақиқатан ҳам жуда катта қурилиш майдони бўлиб қолди.

Асосий ишлаб чиқариш фондларимиз анча тўлдирилди ва янгиланди. Диққатга сазовор бўлган шундай бир фактни айтиб ўтиш керак: Етти йиллик давомида республикада ҳар ҳафтада битта корхона ёки йирик ишлаб чиқариш ишга тушириліб турди. Ишга туширилган корхоналар орасида Олтинтопган полиметалл комбинати, Навоий химия комбинати ва Фарғонадаги азотли ўғитлар заводи, Бухоро—Тошкент, Бухоро—Урал газ қувурлари, Тошкент, Навоий ва Тахиатош давлат район электростанциялари, Газлидаги газ конлари ва бошқа йирик иншоотлар бор.

(Охири иккинчи бетда).

ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОЛТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Олтинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг олтинчи сессияси бугун эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

Депутатлар эрталаб соат 9 дан бошлаб Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида рўйхатга олинадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси бугун соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА САНОАТНИ БОШҚАРИШНИ ЯХШИЛАШ, ПЛАНЛАШТИРИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ИҚТИСОДИЙ ЖИҲАТДАН РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

Ўзбекистонда қудратли ва тамомила замонавий қурилиш индустрияси барпо қилинди.

Етти йиллик топшириқларини саноат муваффақиятли бажариб борганлиги пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантиришга яхши таъсир қилди.

Лекин шу нарсани рўй-рост айтиш керакки, ўртоқлар, саноат соҳасидаги муваффақиятларимиз таққослаб бўлмаслик даражада тағин ҳам кўпроқ бўлиши мумкин эди. Фойдаланилмасдан ётган резервларимиз кўп. Саноат ишлаб чиқаришини бошқаришнинг тармоқ принципи бузилганлиги мана шу резервларни ишга солишга кўп жиҳатдан тўсқинлик қилди.

Етти йиллик мобайнида республикада социалистик қурилишнинг бундан олдинги жамики йилларидагига қараганда бир ярим баравар кўп ишлаб чиқариш фондлари ишга туширилди. Лекин кўпинча бу фондлардан тўла ҳажмда фойдаланилмаётир.

Бир қанча тармоқларда ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланилмаётганлиги, ускуналар ишининг смена коэффициенти пастлиги баъзан янги ишлаб чиқариш қувватларини яратишга қўшимча маблағлар сарфлашга мажбур этмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси саноат ишлаб чиқаришини ва республика миллий даромадини ўстириш суръатларининг бирмунча пасайиб кетишига олиб келмоқда.

Ўзбекистон мамлакатнинг асосий пахта базаси ва пилла етиштириб бераётган катта район эканлиги маълум. Республикамиз сабзавот, қовун-тарвуз, мева, узум, гўшт, сут, жунни ҳам кўп миқдорда етиштириб бермоқда. Хуллас, республикада енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини ривожлантириш учун мустаҳкам хом ашё базаси бор. Бироқ шу тармоқларни ўстириш суръатлари мавжуд имкониятлардан анча орқада қолмоқда.

Бунинг асосий сабаби шуки, ҳатто шу тармоқларни ривожлантириш учун ажратилган ва унчалик етарли бўлмаган маблағлар йилдан-йилга ўзлаштирилмасдан қолиб келди. Кўн саноатида, ип газлама, ипакчилик, гўшт ва сут саноати тармоқларида капитал маблағларни ўзлаштириш айниқса қониқарсиз бормоқда.

Янги саноат объектларини ишга тушириш учун белгиланган муддатлар бузилаётганлигига, берилган капитал маблағлар систематик равишда ўзлаштирилмай қолаётганлигига кўп ҳолларда аввало шу нарса сабаб бўлмоқдаки, қурилиш-монтаж ишларининг ташкил этиш даражаси пасайиб кетди. Лойиҳа-смета ҳужжатлари ўз вақтида тайёрлаб берилмаётир ва бу ҳужжатларнинг сифати қониқарли эмас, заказчилар янги қурилишларни зарур нарсаларнинг ҳаммаси билан ўз вақтида таъминламаётирлар.

Ишга туширилган ишлаб чиқаришлар секин ўзлаштирилмоқда, бу эса капитал маблағларнинг берадиган самарасини камайтириб юбормоқда ва оқибат натижада катта нобудгарчиликларга олиб келмоқда.

Фан ва техника муваффақиятларини ишлаб чиқаришга тезроқ жорий қилиш йўллари КПСС Марказий Комитетининг Пленумида ҳар тарафлама муҳокама қилинди. Бу — актуал масалаларнинг биридир, чунки коммунизм қурилиши авж олдирилган даврда фан-техникани тараққий эттиришнинг роли бениҳоя ошаверади.

Етти йиллик мобайнида Ўзбекистонда корхоналарни энг янги техника билан қуроллантириш, фан муваффақиятларини ишлаб чиқаришга жорий этиш соҳасида анча иш қилинди. Бизнинг халқ хўжалигимизда уч мингдан кўпроқ катта илмий техника тадбирлари амалга оширилди. 800 тадан кўпроқ участка ва цех комплекс механизациялаштирилди, янги машиналар ва механизмларнинг, асбоблар ва материалларнинг 300 га яқин намуналари яратиб берилди, шу жумладан қишлоқ хўжалиги учун иш унуми юксак бўлган машиналарнинг 60 хили яратиб берилди.

Эндиликда бизнинг республикамиз мамлакатнинг энг катта илмий марказларидан бири бўлиб қолди. Республикамиздаги 142 та илмий тадқиқот муассасаларида ва 30 дан кўпроқ олий ўқув юртларида 15 мингдан зиёд илмий ходим, шу жумладан 300 фан доктори ва 3400 фан кандидати ишлаб турибди. Булар фан-техника тараққиётини янада ривожлантириш ишига салмоқдор ҳисса қўшиши лозим бўлган жуда катта кучдир.

Шу билан бирга, шуни айтиб ўтиш керакки, айрим илмий тадқиқот институтлари ва лабораториялари ишлаб чиқариш билан ҳали ҳам яхши боғланган эмас ва улар ишининг бераётган самараси унчалик сезиларли бўлмаётир.

Илмий ташкилотлар таклиф этган ишларни жорий қилиш ишлаб чиқариш ходимларининг айби билан орқага сурилаётганлигини кўрсатувчи ҳоллар ҳам оз эмас.

Янги машиналарни, прогрессив усулларни ва илғор технологияни яратиш ва жорий қилиш жараёни жуда чўзилиб кетмоқда. Бунинг сабаби шуки, биринчидан, илмий-техникавий кучлар бир-биридан ажралган ҳолда ишламоқда, иккинчидан эса тадқиқот ва конструкторлик ишларининг натижаларини кўриб чиқиш жуда кўп босқичдан ўтадиган бўлиб қолган. У ёки бу янгилик тўғрисида мустақил равишда ўзининг узил-кесил қарорини чиқара оладиган ва шу янгиликни ишга солиш учун йўлланма берадиган битта ҳам ташкилот ҳозир йўқ деса бўлади.

Мавжуд системанинг нотўғрилигини магистрал ирригация каналларини яхлит бетонлаш учун ишлатиладиган машиналарнинг намуна нусхаларини яратиш мисолида ҳам кўрсатиб бериш мумкин. Бу машиналарга доир илмий экспериментал тадқиқот ишларини ўтказишни ва шу машиналарни ишлаб чиқишни Қурилиш ва йўл машинасозлиги давлат комитети планлаштириб берди, шу машиналарнинг тажриба нусхаларини ясаш муддатларини СССР «Госземводхоз»и белгилаб берди, шу машиналарни бутловчи буюмларни етказиб бериш тўғрисидаги нарядларни СССР Халқ хўжалиги кенгаши ёзиб берди, ижрочи эса — Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши бўлиши керак эди. Шундан бери орада икки йил ўтиб кетди. Аммо, «Андижанирмаш» заводи шу вақтгача мазкур машинанинг битта ҳам тажриба нусхасини тайёрлаб бера олмади.

Ишлаб чиқаришни ва илмий техника ишларини бир органда бирлаштириш фан муваффақиятларини жорий қилишдаги камчиликларни йўқотишга имкон беради ва ягона техника сиёсати ўтказиш имкониятини туғдиради.

Партиямиз ва Совет ҳукумати тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари, мамлакатимизнинг барча халқлари қардошларча ёрдам бериб турганликлари туфайли Ўзбекистонда бундан буёнги беш йиллик давомида республика халқ хўжалигининг барча тармоқларини жадал ривожлантирмоқ учун бутун шарт-шароит вужудга келтирилди.

Қилинган дастлабки ҳисобларга қараганда, 1970 йилда республикада саноат маҳсулоти чиқариш 1965 йилнинг планидагига нисбатан қарийб икки баравар кўпайтирилади. Индустриямизнинг энг прогрессив тармоқлари: энергетика, химия, нефть чиқариш ва газ саноати, рангли металлургия ва машинасозлик айниқса тез суръатлар билан ривожлантирилади.

Шу йиллар мобайнида республикада ишга туширилмоқчи бўлган янги энергетика қувватларининг ўзигина Совет Иттифоқидаги электр станцияларнинг 1930 йилдаги жамики қувватидан ошиб кетади. 1970 йилга бориб химия саноатининг маҳсулот ишлаб чиқариши беш баравар кўпаяди, машинасозлик маҳсулоти ишлаб чиқариш икки баравар ошади, рангли металлургия маҳсулотини чиқариш икки баравардан зиёдроқ ва табиий газ чиқариш 2 баравардан зиёдроқ кўпаяди. Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати тез суръатлар билан ривожлантирилади.

Саноатнинг тез ривожланиб бориши хўжаликка раҳбарлик қилиш соҳасида янги, оширилган талаблар қўяди. Ошган вазифалар планлаштириш системасини ва саноатни бошқаришни янада такомиллаштиришни, саноат ишлаб чиқаришини жадал ривожлантирмоқ учун иқтисодий рағбатлантириш воситаларининг ҳаммасидан айниқса тўлиқ фойдаланишни қатъий талаб қилмоқда. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари мана шу вазифаларга тўла равишда мос бўлиб тушди.

ПЛАНЛАШТИРИШНИ ЯХШИЛАШ, САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИ ИҚТИСОДИЙ ЖИҲАТДАН РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ВА ХЎЖАЛИК ҲИСОБИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЧОРАЛАРИ

Ҳозирги вақтда амалга оширилаётган хўжалик ислоҳоти экономикамизни ривожлантиришда кенг маҳаллий ташаббускорликни ва омманинг ижодий активлигини ишга солиб, марказлаштирилган раҳбарликнинг етакчилик ролига асосланмоқда. Биз давлат томонидан ўтказиладиган планлаштиришнинг илмий даражасини оширишимиз, халқ хўжалигини ривожлантириш планларида энг самарали пропорцияларни ва боғланишларни, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг берадиган самарасини оширишни кўзда тутишимиз лозим. Корхоналарнинг хўжалик ишларидаги мустақиллигини кенгайтириш планлаштиришни такомиллаштиришда катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Корхона ишининг барча асосий кўрсаткичлари шу вақтгача «юқоридан» берилган планда белгилаб берилар эди. Жуда кўп миқдордаги кўрсаткичларни «юқоридан» планлаштириб бериш корхона ходимларининг ижодий ташаббусини бўғиб қўяди.

Янги системага кўра, планда юқори ташкилотлар томонидан тасдиқланадиган кўрсаткичларнинг сони жуда камайтирилади. Корхоналарга фақат реализация қилинадиган маҳсулотнинг ҳажми, шу маҳсулотни асосий номенклатура бўйича қанча тайёрлаб бериш, иш ҳақи фонди, олинадиган фойданинг миқдори ва рентабеллик даражаси, бюджетга топшириладиган тўловлар ва бюджетдан ажратиладиган маблағлар миқдори тасдиқлаб берилади. Бундан ташқари, марказлаштирилган тартибда бериладиган капитал маблағларнинг ҳажми, ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ва асосий фондлар, янги техникани жорий қилишга доир энг муҳим топшириқлар ва моддий техника таъминотининг кўрсаткичлари белгилаб берилади.

Хўжалик фаолиятининг бошқа ҳамма кўрсаткичларини, шу жумладан ходимларнинг сонини, меҳнат унумдорлигини, ўртача иш ҳақини, маҳсулот таннархини ҳар бир корхона юқори ташкилотлардан тасдиқлатмай, ўзи мустақил планлаштираверади, халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи корхоналар эса маҳсулотнинг хилини ҳам ўзлари мана шундай мустақил равишда планлаштира берадилар. Бундай тартиб корхоналарнинг ишлаб чиқаришни ўстиришдан ва ишлаб чиқариш техникасини такомиллаштиришдан, маҳсулот сифатини муттасил яхшилаб боришдан ва рентабелликни кўпайтиришдан манфаатдорлигини оширади.

Маълумки, ялпи маҳсулот кўрсаткичи корхонадаги ишларнинг ҳақиқий аҳволини акс эттирмас эди, ишлаб чиқаришни ўстиришга ва чиқарилаётган маҳсулотлар сифати учун кураш олиб боришга рағбатлантирмас эди. Эндиликда корхоналарнинг ишига баҳо берадиган янги кўрсаткич реализация қилинган маҳсулотнинг ҳажмидан иборат бўлиб қолади. Бу эса ҳар бир коллективни фақат юқори сифатли маҳсулот чиқаришга мажбур қилади, акс ҳолда маҳсулотни реализация қилиш планини бажариш катта қийинчиликка учраши турган гап.

Планлаштирувчи органлар ва хўжалик органлари ишлаб чиқариш планларини асоссиз равишда ўзгартира бериш сингари ҳоллар оз эмас.

Бундай нотўғри практика корхонанинг ёмон ишлаётганлигини ниқоблаб қўяди, корхоналар коллективини довдиратиб қўяди, ишлаб чиқаришни ўстиришга ёмон таъсир қилади. Тасдиқланган планларни бажаришни уюштира олмаганликлари учунгина бу планларни камайтиришга интилаётган айрим хўжалик раҳбарлари бизда ҳали ҳам бор. Юқори ташкилотлар эса уларнинг ноғорасига ўйнайдилар.

Перспектив планлаштириш ишимизда ҳам катта камчиликлар бор. Корхоналарнинг катта кўпчилигида фақат йиллик планларгина тузилади. Ваҳолонки, ишлаб чиқаришни узоқ даврга мўлжаллаб тўғри ташкил этиш учун корхоналар коллективларининг қўлида бир қанча йилларга мўлжаллаб тузилган планлар бўлиши керак. Шу сабабли, энг муҳим топшириқларни йилма-йил тақсимлаб беш йиллик план тузиш ҳар бир завод, фабрика, конда ишлаб чиқаришни планлаштиришнинг асосий формаси қилиб қабул қилинди.

Ҳам йиллик, ҳам перспектив халқ хўжалик планлари синчиклаб ишлаб чиқилган техника-иқтисодий ҳисоб-китобларга асосланиши лозим. Халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантиришда керакли пропорцияларни белгилаб олишга, бу пропорциялар тўғри келмай қолганида, уларни ўз вақтида топиб, тўғрилаб олишга имконият берадиган баланс методини янада такомиллаштириш ҳозирги кунда планлаштириш ишида катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда. Иттифоқдош республикаларнинг ҳуқуқларини кенгайтириш кўзда тутилмоқда, бу эса планлаштириш ишларини яхшилашга анча ёрдам беради.

Бундай шароитда республика Госплани олдида катта ва масъулиятли вазифалар туғилади. У, экономикани ривожлантиришни илмий планлаштиришнинг чинакам штаби бўлиб қолиши: ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришнинг асосий йўналишларини чуқур ишлаб чиқиши, илмий жиҳатдан асосланган халқ хўжалик планларини тузиб бериши ва шу планларнинг бажарилишини муттасил текшириб туриши лозим.

Корхоналарни иқтисодий рағбатлантиришни кучайтириш, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш ва корхона ишининг натижаларини яхшилашдан ходимларнинг шахсий моддий манфаатдорлигини ошириш соҳасида КПСС Марказий Комитетининг Пленуми белгилаб берган чоралар саноат ишлаб чиқаришини юксалтириш ва такомиллаштиришда ғоят муҳим роль ўйнаши лозим.

Планлаштиришнинг янги системасида корхона олган фойданинг анчагина қисми корхонанинг ихтиёрида қолади ва шу маблағдан корхона ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш ва ходимларни моддий рағбатлантириш учун фойдаланади.

Республиканинг кўпгина корхоналарида ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун шу вақтгача умуман ўз маблағлари бўлмас эди. Ҳозир корхоналарда ривожлантириш учун махсус фонд вужудга келтирилмоқда. Бу фонд олинган фойданинг бир қисмидан ва амортизация ажратмаларидан вужудга келади.

Капитал қурилишга қайтариб олинмайдиган маблағ беришдан уни узоқ муддатли кредитлашга ўтишнинг катта аҳамияти бор.

Корхона ихтиёридаги асосий фондлар учун бюджетга ҳақ тўлаш тартибини жорий қилиш тўғрисида қабул қилинган қарор жуда ҳам муҳим қарор бўлди. Шу қарор билан давлатнинг капитал қурилишга қилаётган жуда катта сарфлари устидан контроль ўрнатилади.

Корхоналарнинг ўз оборот маблағларидан фойдаланишларида тартиб ўрнатилганлигининг ҳам аҳамияти катта. Шу вақтгача биз қандай ҳолларга дуч келмоқда эдик? Баъзи бир хўжалик раҳбарлари планни ҳар қандай қилиб бўлса ҳам бажаришга интилиб, давлат томонидан ўзларига берилган оборот маблағларини еб қўяр эдилар. Бунинг учун эса, улар на моддий жиҳатдан, на маъмурий жиҳатдан жавобгар бўлмас эдилар, оборот маблағларининг етишмай қолган қисми эса, ҳар йил тўлдирилиб турар эди.

Эндиликда бундай исрофгарчиликка чек қўйилади. Янги тартиб лойиҳаларнинг сифати ва лойиҳалаш муддатлари учун лойиҳалаш ва конструкторлик ташкилотлари зиммасига ҳам моддий масъулият юклайди.

Ҳар бир ходимнинг ишлаб чиқаришни ривожлантиришдан, маҳсулот сифатини оширишдан ва техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашдан шахсан моддий манфаатдор бўлишига алоҳида аҳамият берилади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми моддий рағбатлантиришнинг ҳозирги практикасини ўзгартиришни, зарур деб топди ва шундай тартиб белгилаб бердики, шу тартибга кўра, ҳар бир корхона иш ҳақи фондига эга бўлиш билан бирга, илғорлар шахсан эришган муваффақиятлар учун ва корхона ишининг ялпи юксак якунлари учун илғорларни мукофотлашга ишлатиладиган ўз маблағига ҳам эга бўлади.

Шу мақсадда ҳар бир корхона ўзи олган фойданинг бир қисмини ходимларни моддий рағбатлантириш учун белгиланган махсус фондга ажратиб қўяди. Бу фонднинг миқдори тўла равишда корхонанинг ишига — реализация қилинган маҳсулот ҳажмининг кўпайишига, олинаётган фойданинг кўпайишига ва рентабеллик даражасига боғлиқ бўлади.

Шундай бир нарсани айтиб ўтиш керак. Корхона ва унинг ходимлари асосан планни ошириб бажарганликлари учун рағбатлантирилаётган ҳозирги вақтда улар юксакроқ план топшириқлари белгиланишидан манфаатдор эмаслар. Янги тартибда план ошириб бажарилганлиги учун рағбатлантириш тариқасида бериладиган пулнинг миқдори планлаштирилган кўрсаткичларга эришилганлик учун тўланадиган пулнинг миқдорига нисбатан камроқ бўлади. Демак, корхона ўзининг ички ишлаб чиқариш резервларини ўзи ўз вақтида топиб, ишга тушира беради, анча каттароқ план топшириқларини ишлаб чиқиб, қабул қила беради.

Моддий рағбатлантириш фондининг миқдори янги маҳсулотнинг салмоғига ва маҳсулот сифати оширилганлиги учун унинг нархига қўйиладиган устамалардан корхона олаётган қўшимча даромадларнинг миқдорига боғлиқ бўлиб қолади. Корхона юқори сифатли янги маҳсулотни нақадар кўп чиқара берса, у моддий рағбатлантириш фондига шу қадар кўп маблағ ажратиши мумкин бўлиб қолади, бинобарин, план кўрсаткичларининг ҳаммасини муттасил яхшилаб боришдан коллективнинг манфаатдорлиги оша беради. Бундай корхонада ишчилар мукофотларни бутун йил давомида олиш билан бирга, йил охирида ҳам бир йўла мукофот оладиган бўлиб қоладилар.

Ҳамма корхоналарда социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фонди ҳам вужудга келтирилади. Бу фонднинг миқдори ҳам ишлаб чиқариш кўрсаткичларига бевосита боғлиқ бўлади. Корхона ўз фонди ҳисобидан марказлаштирилган тартибда берилган капитал маблағлар билан қуриладиган уй-жой биноларидан ташқари уй-жой бинолари қуриш, болалар муассасалари, пионер лагерлари, дам олиш уйлари, санаторийлар ва пансионатлар қуриш ва сақлаши, коллективнинг бошқа социал-маданий эҳтиёжларини ҳам қондириб бориши мумкин.

Саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий рағбатлантиришнинг Марказий Комитет Пленуми маъқуллаган янги формалари ва чоралари нархларни белгилаш системасини тубдан яхшилашни талаб қилади. Янги шароитда маҳсулот сифатини, чидамлилигини ва пишиқлигини ошириш билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилишда нархлар муҳим ва таъсирчан иқтисодий восита бўлиб қолиши лозим. Эндиликда корхонанинг ҳар бир ходими ўзининг шахсий фаровонлиги ўзига, ўзининг ижтимоий ишлаб чиқаришга қўшаётган ҳиссасига тўла равишда боғлиқ эканлигини амалда яққол кўриб туради. Демак, ишлаб чиқаришдаги ҳар бир ходим муттасил ижодий активлик ва ташаббускорлик кўрсата беради, корхона ишининг ялпи натижаларини яхшилашга ғамхўрлик қила беради.

САНОАТНИ БОШҚАРИШНИ ЯНГИЧА ТАШКИЛ ЭТИШ

1957 йилдан бошлаб саноат халқ хўжалиги кенгашлари орқали бошқариладиган бўлиб қолди. Халқ хўжалиги кенгашлари иқтисодий районлар доирасида майда корхоналарни бирлаштириш, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш, машина-ускуналарни ремонт қилишни ташкил этиш, асбоблар ва заготовкалар ишлаб чиқаришни марказлаштириш соҳасида муайян ижобий иш қилди.

Бироқ, вақт ўтиши билан саноатни бошқаришнинг мавжуд системасида мамлакат экономикасини янада ривожлантиришга ҳалақит берувчи жиддий нуқсонлар пайдо бўла бошлади. КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми саноатни бошқаришнинг территориал принципидан тармоқ принципига ўтишни ва саноат тармоқлари бўйича иттифоқ-республика ва умумиттифоқ министрликларини тузишни мақсадга мувофиқ деб топди. Бу тадбир бизнинг совет экономикамизни яхлит экономика бўлиши лозим деб ўйлаган, бутун мамлакат миқёсида экономиканинг яхлитлигини, совет республикаларининг яқиндан иқтисодий алоқа қилишини зарур деб ҳисоблаган В. И. Лениннинг такрор-такрор айтган кўрсатмаларига тамомила мос келади.

Ҳозир мамлакатимизда ишлаб чиқариш тармоқларига раҳбарлик қилиш соҳасидаги барча ҳуқуқларга эга бўлган ва бу тармоқларни ривожлантириш учун тўла жавобгар бўлган саноат министрликлари тузилмоқда. Ишлаб чиқаришни планлаштириш ва унга раҳбарлик қилиш, техника тараққиёти ва моддий техника таъминоти, маблағ билан таъминлаш, меҳнат ва иш ҳақи масалаларини ҳал этиш — буларнинг ҳаммаси битта тармоқ органига марказлаштирилади. Тармоқ илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институтлари ҳам министрликлар ихтиёрига топширилади.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорларига мувофиқ республикамизда саноатни бошқаришнинг қуйидаги республика органларини тузиш кўзда тутилади.

а) иттифоқ-республика саноати бўйича:

Енгил саноат министрлиги;

Пахта тозалаш саноати министрлиги;

Озиқ-овқат саноати министрлиги;

Гўшт ва сут саноати министрлиги;

Мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси;

Бинокорлик материаллари саноати министрлиги;

Энергетика ва электрлаштириш министрлиги;

Геология министрлиги;

Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги;

Химия саноати бошқармаси;

Балиқ хўжалиги бошқармаси;

Моддий техника таъминоти бош бошқармаси;

«Ферганнефть» бирлашмаси;

«Бухаранефть» бирлашмаси;

«Узбекуголь» комбинати.

б) республика саноати бўйича:

Маҳаллий саноат министрлиги;

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашини, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ихтисослаштирилган совхозлар, консерва ва вино саноати бўйича ишлаб чиқариш давлат комитети ва республика Министрлар Советининг илмий тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитетини тугатиш таклиф қилинади.

Саноат тармоқлари бўйича министрликлар, бошқармалар ва бирлашмаларнинг тузилиши — халқ хўжалиги кенгашлари системасига қадар бўлган эски системага шунчаки қайтиб қўяқолишни мутлақо билдирмайди. Ҳозирги тармоқ бошқармаси, биринчидан, планлаштириш ва корхоналарнинг иқтисодий фаолиятига баҳо беришнинг янги принципларига асосланиб, иккинчидан, ҳам бошқаришни марказлаштиришни янада ривожлантириш, ҳам иттифоқдош республикалар ҳуқуқларини ва корхоналарнинг маъмурий-хўжалик мустақиллигини кенгайтириш асосланиб қурилмоқда.

Бошқаришни яхшилаш ва саноат ишлаб чиқаришини иқтисодий рағбатлантиришни кучайтириш юзасидан амалга оширилаётган тадбирларнинг жуда катта аҳамияти шундаки, бу тадбирлар давлат йўли билан ягона планлаштиришни корхоналарнинг тўла хўжалик ҳисоби билан, марказлаштирилган тармоқ бошқармасини кенг маҳаллий хўжалик ташаббускорлиги билан, яккабошчилик принципини ишлаб чиқариш коллективлари ролини ошириш билан қўшиб олиб боришни таъминлайди. Бу чоралар бошқаришнинг демократик принципларини янада ривожлантириб оммани ишлаб чиқаришни бошқаришга яна ҳам кенгроқ қатнаштириш ва корхонанинг иқтисодий иш натижаларига омма ўтказадиган таъсирни кучайтириш учун иқтисодий шарт-шароитларни яратиб беради.

САНОАТГА ПАРТИЯ РАҲБАРЛИГИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми белгилаб берган жанговар программани амалга ошириш область, шаҳар ва район партия комитетларининг, бошланғич партия ташкилотларининг зўр ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб боришини талаб қилади.

Аввало, саноат ходимларига, барча меҳнаткашларга Марказий Комитет Пленуми қарорларининг моҳияти ва аҳамиятини чуқур тушунтириб бермоқ керак. Оммага ғоявий таъсир ўтказишнинг барча форма ва воситалари — лекция пропагандаси, оғзаки ва кўргазмали агитация, матбуот, радио, телевидение ана шу вазифани бажаришга хизмат қилдирилиши керак. Бу ишга экономистлар, плановиклар, корхона ва министрликларнинг раҳбарларини жалб этиш муҳим аҳамиятга эга бўлади. Коммунистларнинг партия маорифи шохобчасида назарий билим олиши коммунистик қурилишнинг КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумида муҳокама этилган туб проблемаларини ҳал қилиш билан боғлаб олиб борилишига алоҳида эътибор бермоқ керак.

Ҳозирги вақтда тармоқ саноат министрликлари, бошқармалари ва бирлашмаларини тузиш билан боғлиқ ишларнинг ҳаммасини қисқа муддатларда, ҳеч кечиктирмай, лекин пухта ўйлаб тузилган планга мувофиқ уюшқоқлик билан ўтказишнинг аҳамияти катта.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари ҳозирги вақтда саноат корхоналари фаолиятига контролликни кучайтиришлари, уларга зарур ёрдамни беришлари, ҳар бир корхонанинг нормал ишлашини таъминлашлари лозим.

Янги шароитда кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масалалари алоҳида муҳим аҳамият касб этмоқда.

Биз тугатилаётган бошқарув органларидаги кадрлар тўғрисида ғамхўрлик қилишимиз, уларни ишнинг кўзини билган ҳолда жой-жойига қўйишимиз, уларнинг ҳар бирига ўз билими, тажрибаси ва ташкилотчилик қобилиятларига қараб ўзига лойиқ ишни топиб беришимиз керак, токи ҳамма ходимлар комил ишонч билан ишлайдиган бўлсин.

Янги хўжалик органлари аппаратига кадрлар танлаётган вақтда кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишнинг ленинча принципларига қатъий амал қилиб ҳар бир ходимни фақат унинг сиёсий ва ишчанлик фазилатларига қараб баҳоламоқ керак. Раҳбар махсус ва иқтисодий билимларни чуқур билиши, янгиликни илиб ола билиши, ишни омилкорлик билан режали олиб бориши ҳозир айниқса муҳим бўлиб қолди.

Бундай одамлар бизда кўп. Ўзбекистон партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг ажойиб ташкилотчилари бўлган минглаб кишиларни тарбиялаб етиштирди ва вояга етказди. Бу одамларнинг аксарияти ғоявий чиниққан, ҳалол, ишлаб чиқаришни яхши биладиган, Ленин партиясига чексиз садоқатли кишилардир.

Ходимларни танлаган ва жой-жойига қўйган вақтда биз кекса ва ёш кадрлардан усталик билан фойдаланишимиз лозим, одамларни шундай танлаб олайликки, кекса кадрларнинг ҳаёт тажрибаси, маҳорати ёш ходимларнинг куч-ғайрати ва ташаббускорлиги билан, уларнинг кекса авлод тажрибасини ўзлаштириб олишга интилиши билан тўлдириб борилсин.

Ҳозир кадрларимизни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш юзасидан, уларнинг билимлари ва ишчанлик малакаларини ошириш юзасидан бир қанча тадбирларни амалга ошириш лозим. Область, шаҳар ва район партия комитетлари, министрликлар ва идоралар инженер-техник ходимлар ва хўжалик кадрларининг, шунингдек партия, совет активларининг иқтисодий билим олишларини ташкил этишлари керак.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қўйган талаблар муносабати билан область, шаҳар ва район партия комитетларининг роли ва масъулияти ортиб бормоқда. Янги шароитда саноатга партия раҳбарлиги тағин ҳам конкретроқ ва малакалироқ бўлмоғи керак. Область, шаҳар ва район партия комитетлари кадрларни тўғри танлаш ва жой-жойига қўйишни таъминлаш билан бирга партия ва ҳукумат директиваларини ижросини контроль қилиш ва ташкил этиш практикасини такомиллаштирсинлар, партия, совет ва хўжалик аппаратининг барча бўғинларидаги ходимларни ўз бурчига ижодий муносабатда бўлиш руҳида тарбияласинлар, улардан ишлаб чиқаришни ташкил этишда давлат манфаатларини кўзлаб ёндошишни талаб қилсинлар. Партия комитетлари хўжалик раҳбарларининг ўрнини босмаганлари ҳолда асосий эътиборни одамлар билан ташкилотчилик иши олиб боришга, уларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтиришга қаратишлари керак.

Саноат министрликлари ва идораларининг партия ташкилотлари дастлабки кунларданоқ ўзларига муносиб юксак ролни эгаллашлари, актив ҳаракат қилишлари, ҳамма ишда ишчанлик ва принципиаллик кўрсатишлари учун биз зарур бўлган ҳамма ишларни қилишимиз лозим. Улар аппарат ишини такомиллаштиришга актив таъсир ўтказишлари, ходимларни топширилган иш учун юксак масъулият руҳида тарбиялашлари, давлат интизомини мустаҳкамлаш чораларини кўришлари, бюрократизм ва сансалорликка қарши кескин кураш олиб боришлари керак.

Совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг кишиларни тарбиялашдаги ролини оширишимиз, саноат корхоналарининг иши учун уларнинг жавобгарлигини кучайтиришимиз, уларнинг ишлаб чиқаришга яқинроқ бўлишига, коллективларнинг ишлаб чиқариш фаолиятига чуқур кириб боришларига, меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишларига эришишимиз керак.

* * *

Саноатни бошқаришни такомиллаштириш соҳасида катта иш олиб бориш билан бир вақтда биз жорий хўжалик вазифаларига эътиборни бўшаштирмай, бу вазифаларни ҳам ҳал қилиб боришимиз лозим. 1965 йил жуда масъулиятли йил эканлигини назарда тутмоқ керак. Бу йил етти йиллик тугалланади. Бинобарин, етти йилликни юксак кўрсаткичлар билан якунлаш бизнинг бурчимиздир.

Республика саноати умуман муваффақиятли ривожланиб бормоқда. Лекин биздаги кўпгина корхоналар ҳали ҳам ишлаб чиқариш планларини бажармаяпти, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Вазифа шундан иборатки, уларни тезроқ қолоқликдан чиқариб олиб илғор корхоналар даражасига кўтариш, ҳар бир корхонанинг ишлаб чиқариш планларини барча техника-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича сўзсиз бажаришини таъминлаш керак.

Биз капитал қурилиш суръатларини жадаллаштиришимиз, бу йилги капитал маблағларнинг тўла-тўкис ўзлаштирилишига, қурилаётган барча объектларнинг ўз вақтида ишга туширилишига эришмоғимиз керак. Транспорт ва алоқанинг барча турлари ишини яхшилаш, фан, маданият, халқ маорифи ва соғлиқни сақлашни ривожлантириш планларининг бажарилишини таъминлаш ҳам зарур.

Бу йил республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари учун қийин йил бўлди. Лекин, КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан руҳланган деҳқонларимиз бу қийинчиликларни бартараф этиб мўл пахта ҳосили етиштирдилар ва ҳозир улар шаҳарликларнинг ёрдами билан пахтани териш ва давлатга сотиш ишларини муваффақиятли суратда олиб бормоқдалар.

Шу бугунга қадар давлат омборларига 3 миллион 197 минг тонна «оқ олтин» топширилди. Бу—давлат планининг 88,5 процентини ташкил этади. Ўтган йилнинг шу давридагидан 1 миллион 50 минг тонна ёки 26 процент кўп пахта тайёрланди.

Киров, Ўзбекистон, Оржоникидзе, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Бўка, Калинин, Ғузор, Чироқчи, Шаҳрисабз, Нарпай, Ғаллаорол, Хатирчи, Бўз, Задарё, Янгиариқ, Қамаши, Шўрчи, Ҳазорасп, Шовот районларининг меҳнаткашлари ҳозиргача пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Пойтахт Тошкент областимиз республикада биринчи бўлиб план ва социалистик мажбуриятни шараф билан бажарди. Юзлаб илғор хўжаликларимиз, минглаб бригада ва звеноларимиз шонли маррага етдилар. Хоразм, Самарқанд, Фарғона, Андижон, Қашқадарё, Бухоро, Сурхондарё, Сирдарё областлари ва Қорақалпоғистон меҳнаткашлари пахта териш ва тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришдилар.

Пахта тайёрлаш илғорларимизни, пахта фронтидаги шонли пешқадамларимизни ажойиб муваффақиятлари билан сизларнинг номингиздан қизғин табриклашга ва республиканинг барча пахтакорларига пахта тайёрлаш планини тезроқ тугаллашларини чин кўнгилдан тилашга рухсат бергайсиз, ўртоқлар.

Биз ёғингарчилик ва изғиринлар бошланмасдан аввал ҳамма жойда ҳосил йиғим-теримини тугаллаш учун барча чораларни кўришимиз лозим. Улуғ Октябрь байрамига қадар социалистик мажбуриятни бажариб, Ватанга камида 3 миллион 650 минг тонна «оқ олтин» бериш бизнинг бурчимиздир.

Бутун совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС-нинг XXIII съездини мислсиз зўр меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик билан кутиб олмоқда.

Республика меҳнаткашларининг юзлаб коллективлари съезд шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, етти йиллик планни муддатидан олдин бажариш юзасидан қўшимча мажбуриятлар олмоқдалар. Ҳозир кўпгина коллективлар келгуси беш йиллик ҳисобига ишламоқдалар.

Ўзбекистон партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларининг муваффақиятли суратда амалга оширилишини таъминлайди, янги хўжалик ислоҳотини уюшқоқлик билан ўтказади, омманинг ижодий активлигини тағин ҳам авж олдириб юборади, етти йилликнинг тугалловчи йили халқ хўжалик планларининг сўзсиз бажарилишига эришади, барча шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларини партиямиз XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун фидокорона курашга сафарбар этади, деб ишонч билдиришга рухсат бергайсиз. (Қарсаклар).

ҲУРМАТ тахтаси

Давлатга пахта сотиш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун республика ҲУРМАТ ТАХТАСИГА ёзиладилар

Самарқанд областидаги **ХАТИРЧИ РАЙОНИ** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Каримов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. Очилов**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **У. Раҳимов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **З. Баранаева**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **В. Роговой**).

Хоразм областидаги **ЯНГИАРИҚ РАЙОНИ** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **М. Матчаримов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. Бобожонов**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Р. Матёқубов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Ш. Жабборов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **А. Болтаев**).

Қашқадарё областидаги **ҚАМАШИ РАЙОНИ** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Р. Эшонқулов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ш. Раҳимқулов**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Н. Ғозиев**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Суюнов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **С. Тоштурдиев**).

Хоразм областидаги **ҲАЗОРАСП РАЙОНИ** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **М. Ражабов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **А. Иброҳимов**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғининг вазифасини бажарувчи ўртоқ **Б. Абулов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **К. Хўжаев**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Ким А. П.**).

Хоразм областидаги **ШОВОТ РАЙОНИ** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Х. Матрасулов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **И. Хўжаев**, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Б. Отажонов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Матчаримов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Р. Тоҳиров**).

СССР САНОАТИДА ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ 1965 ЙИЛ ТЎҚҚИЗ ОЙИ ИЧИДА БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

Саноат ходимлари етти йилликнинг охирги йилини муваффақиятли равишда тугаллай бориб, **1965 йилнинг III квартал ва тўққиз ойлик планини муддатидан олдин бажардилар. Тўққиз ойлик план саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми бўйича ва буюмларнинг энг муҳим турларининг кўпчилиги бўйича умуман СССРда ва барча иттифоқдош республикаларда бажарилди.**

Тўққиз ой мобайнида саноат маҳсулотининг ўсиши ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 8.9 процентни ташкил қилди. 1964 йилда шу давр ичидаги ўсиш 7,3 процент бўлган эди.

Айрим саноат тармоқларининг маҳсулоти қуйидагича кўпайди:

Электр энергияси ва иссиқлик энергияси	11 процент
Еқилғи саноати	7 процент
Қора ва рангли металлургия	8 процент
Химия саноати	14 процент
Машинасозлик ва металл ишлаш	9 процент
Ўрмон, ёғочсозлик ва қоғоз саноати	5 процент
Бинокорлик материаллари саноати	9 процент
Енгил саноат ва озиқ-овқат саноати	8 процент
Маданий-рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш	10 процент

Саноат маҳсулотининг асосий турлари қанча ишлаб чиқарилганлигини қуйидаги маълумотлардан билиш мумкин:

	1965 йилнинг 9 ойи ичида ишлаб чиқарилган	1964 йилнинг 9 ойига нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия (умум фойдаланаётган электр станциялар ва блок станциялар) миллиард киловатт соат	341	110
Нефть — миллион тонна	180	109
Газ — миллиард куб метр	93,6	118
Кўмир — миллион тонна	432	105
Шу жумладан коксланадиган кўмир	104	104
Чўян — миллион тонна	49,4	107
Пўлат — миллион тонна	67,6	107
Тайёр прокат — миллион тонна	45,7	108
Пўлат трубалар: миллион метр	1025	107
минг тонна	6690	111
Темир-руда — миллион тонна	114	105
Минерал ўғитлар — минг тонна: таркибида озиқлантирувчи моддалар юз процент бўлган ўғитларга айлантириб ҳисоблаганда	5355	125
шартли ednиницаларда	22621	124
Ўсимликларни ҳимоя қилувчи химиявий воситалар — таъсир қилувчи моддаларга айлантириб ҳисоблаганда — минг тонна	76,9	125
Олтингугурт кислотаси — минг тонна	6242	111
Синтетик смолалар ва пластмассалар — минг тонна	612	116
Химиявий толалар — минг тонна	297	113
Каустик сода — минг тонна	962	114
Кальцийлаштирилган сода — минг тонна	2126	105
Автомобиль покришкалари — миллион дона	19,6	108
Турбиналар — миллион киловатт	10,6	122
Ўзгарувчан ток берадиган электродвигателлар — миллион киловатт	22,1	103
Металл қирқадиган станоклар — минг дона	138	103
Темирчилик-пресс машиналари — минг дона	26,2	101
Асбоблар — миллион сўмлик	1517	109
Нефть аппаратлари — минг тонна	108	106
Химия ускуналари — миллион сўмлик	286	115
Тўқув станоклари — минг дона	18,3	96
Магистраль тепловозлар — секция	1110	97
Магистрал электровозлар — дона	487	102
Автомобиллар — минг дона	460	101
Тракторлар — минг дона	263	109
Қишлоқ хўжалик машиналари — жами — миллион сўмлик	1055	101
Трактор плуглари — минг дона	116	83
Трактор сеялкалари — минг дона	196	122
Трактор культиваторлари — минг дона	158	120
Трактор косилкалари — минг дона	89,8	109
Комбайнлар — минг дона: галла комбайнлари	63,8	101
лавлаги комбайнлари —	13,2	97
Пахта териш машиналари — минг дона	5,8	115
Дон тозалайдиган машиналар — минг дона	19,4	111
Экскаваторлар — минг дона	16,0	108
Ташиб олинган иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлаган ёғоч бу ҳисобга кирмайди) — миллион куб метр	194	98
Қоғоз — миллион тонна	2,5	111
Цемент — миллион тонна	53,2	111
Йиғма темир-бетон — миллион куб метр	42	112
Иморатбоп ғишт (колхозлар пиширган ғишт бу ҳисобга кирмайди) — миллиард дона	25	102
Шифер — миллиард шартли плитка	3,1	102
Дераза ойнаси — миллион квадрат метр	140	99,2
Газлама—миллион квадрат метр: ип газлама	4110	103
жун газлама	343	98
зигирпоя толасидан тўқилган газлама	403	99,6
шойи газлама	598	97
Тикилган буюмлар — миллиард сўмлик	6,8	99
Чарм пойафзал — миллион жуфт	358	102
Қанд-шакар—жами—миллион тонна	5,5	199
Гўшт — миллион тонна (давлат хом ашё ресурсларидан)	3,3	133
Колбасалар — миллион тонна	1,2	108
Овланган балиқ ва денгиз маҳсулотлари — миллион тонна	4,6	111
Сариёғ — минг тонна (давлат хом ашё ресурсларидан)	904	133
Пишлоқ — минг тонна (колхозлар ва аҳолининг уйида тайёрланган пишлоқ бу ҳисобга кирмайди)	230	117
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти оддий сутга айлантириб ҳисоблаганда — миллион тонна (давлат хом ашё ресурсларидан)	8,8	113
Ўсимлик ёғи — миллион тонна (давлат хом ашё ресурсларидан)	1,5	128
Кондитер моллар — миллион тонна	1,7	101
Консервалар — миллиард банка	5,4	97
Совун — миллион тонна —	1,5	106
Ҳамма турдаги соатлар — миллион дона	22,6	103
Радиоприёмниклар ва радиолалар — миллион дона	3,8	107
Телевизорлар — минг дона	2612	122
Холодильниклар — минг дона	1166	143
Кир ювиш машиналари — минг дона	2508	120
Мотоциклар ва мотороллерлар — минг дона	540	106
Велосипедлар ва мотовелосипедлар — миллион дона	2,9	107
Мебель — миллиард сўмлик	1,3	107

Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан электр энергия 32 миллиард киловатт-соат, нефть — 14,2 миллион тонна, газ — 14 миллиард куб метр, кўмир 18,9 миллион тонна, чўян — 3,1 миллион тонна, пўлат — 4,5 миллион тонна, тайёр прокат 3,2 миллион тонна, темир руда — 5,8 миллион тонна, пўлат трубалар 70 миллион метр, минерал ўғитлар 4,4 миллион тонна, олтингугурт кислотаси 636 минг тонна, автомобиль покришкалари — 1,5 миллион дона, қишлоқ хўжалик машиналари 14,3 миллион сўмлик, химия ускуналари — 37 миллион сўмлик, цемент — 5,3 миллион тонна, йиғма темир-бетон — 4 миллион куб метр кўп ишлаб чиқарилди.

Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш қуйидагича кўпайди: газламалар — 75 миллион квадрат метр чарм пойафзал 5,6 миллион жуфт, телевизорлар — 466 минг дона, кир ювиш машиналари 420 минг дона, холодильниклар — 352 минг дона, мебель 87 миллион сўмлик, қанд-шакар 2,7 миллион тонна, гўшт—830 минг тонна, балиқ 442 минг тонна, сариёғ 222 минг тонна, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти 1 миллион тоннадан зиёдроқ, ўсимлик ёғи 331 минг тонна кўп ишлаб чиқарилди.

Меҳнат унумдорлигини оширишнинг ва таннархни камайтиришнинг тўққиз ойлик плани ошириб бажарилди. Саноатда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 5 процент ошди. Маҳсулот таннархини камайтириш натижасида пландан ташқари тежалган маблағ қариб 200 миллион сўмни ташкил қилди. Саноатда жамғармалар ҳам кўпайди.

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари, саноат корхоналари фанни янада ривожлантириш ҳамда янги техникани ва илғор технологияни ишлаб чиқаришга жорий қилиш ишларини амалга оширдилар.

Шу йилнинг 9 ойи мобайнида икки миллионга яқин ихтиро ва рационализаторлик таклифлари халқ хўжалигига жорий қилинди.

Шу билан бирга, саноатнинг ишида **бир қанча камчиликлар** содир бўлди. Синтетик аммиак ҳамда синтетик смолалар ва пластмассаларнинг баъзи бир турлари, турбиналар, нефть аппаратлари, йиғма темир бетон, гипт, шифер, радиоприёмниклар ва радиолалар, телевизорлар, холодильниклар, велосипедлар ва мотовелосипедлар чиқариш кўпайган бўлса ҳам, аммо, шу маҳсулотларни ишлаб чиқариш плани тўлиқ бажарилмай қолди.

Қора металлургия, химия саноати, бинокорлик материаллари, целлюлоза-коғоз саноати ва бошқа саноат тармоқларининг баъзи корхоналарида кейинги йилларда ишга туширилган ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш орқага чўзилиб кетмоқда. Кўпгина корхоналар маҳсулот чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, жамғармаларни кўпайтириш ва маҳсулот таннархини камайтириш планларини бажармадилар. Илмий-тадқиқот ишлари ҳамда фан ва техника муваффақиятларини халқ хўжалигига жорий қилиш планининг бир қанча топшириқлари бажарилмай қолди. Бир қанча тармоқларда илғор технологияни, иш унуми юксак бўлган машиналар ва ускуналарни, янги самарали материалларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш суст бормоқда.

СОВЕТ—ДАНИЯ ҚЎШМА АХБОРОТИ

Дания Бош министри Енс Отто Краг Совет ҳукуматининг таклифига биноан, 1965 йил 7 октябрдан 17 октябрга қадар расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлди. Дания ташқи ишлар министрлигининг ва Бош министр маҳкамасининг масъул ходимлари Бош министр Крагга ҳамроҳ бўлиб юрдилар.

Бош министр Краг ва унинг ҳамроҳлари Москва, Свердловск, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Сочини бориб кўрдилар. Улар баъзи саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарини, жамоат ва маданият муассасаларини кўздан кечирдилар, совет халқи турмушининг турли жиҳатлари билан танишдилар.

Бош министр Краг шу визит вақтида Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин ва Совет Иттифоқининг бошқа раҳбар арбоблари билан учрашди, суҳбатлар ўтказди.

Суҳбатлар вақтида, дейилади Совет — Дания қўшма ахборотида, халқаро аҳвол масалалари устида ҳам шунингдек Совет Иттифоқи билан Дания ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш масалалари устида ҳам кенг ва дўстона фикрлашиб олинди.

Халқаро аҳвол кўриб чиқилаётганида ҳар иккала томон Осиёдаги хатарли жанжаллар ва бу жанжалларнинг умуман халқаро аҳволга жиддий таъсири хусусида ўзларининг гоят ташвишланаётганликларини билдирдилар. Шу муносабат билан томонлар Вьетнамдаги аҳвол хусусида ўз нуқтаи назарларини баён қилиб, Вьетнам масаласини 1954 йилги Женева битимлари асосида тезроқ ҳал қилиш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Томонлар Ҳиндистон билан Покистон ўртасида жанг тўхтатилганлигидан, шу тариқа мазкур икки мамлакат ўртасида одилона ва мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлида биринчи қадам қўйилганлигидан ўзларининг мамнун бўлганликларини изҳор қилдилар.

Ҳар иккала томон, тинчликни сақлашга, шунингдек бутун дунёда иқтисодий ва социал тараққиётга фақат ҳамма давлатларнинг социал ва иқтисодий тузумидан қатъий назар бир-бири билан яқиндан ҳамкорлик қилиши орқали ва улар ўртасида ўзаро ишонч вазияти мавжуд бўлгандагина эришиш мумкин, деб ҳисоблайдилар. Улар халқаро муносабатларда куч қўлланишдан воз кечиш, низоли масалаларни бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципларига риоя қилган ҳолда, тинч воситалар билан ҳал этиш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Ҳар иккала томон халқаро тинчликни таъминлаш ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг барча аъзолари шу ташкилот уставига қаттиқ риоя қилиши асосида иқтисодий ва социал тараққиётни таъминлаш воситаси бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашнинг катта аҳамияти борлигини уқтириб ўтдилар. Улар яна шу нарсада ҳам бир фикрга келдиларки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзолар қабул қилиш масаласида универсаллик принципига амал қилиш зарур.

Ҳар иккала томон қуролланиш пойгасини тўхтатиш мутлақо зарур, деган фикрга келдилар. Совет Иттифоқи ва Дания ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида битимга келиш йўлидаги ҳаракатларини бундан буён ҳам давом эттириш керак, деб ҳисоблайдилар. Шу муносабат билан томонлар қуролсизланиш соҳасида халқаро юлимни яхшилашга ёрдам бериш ва пировард мақсад томон — қатъий халқаро контроллик остида ёппасига ва батамом қуролсизланишга томон олға боришга йўл очиб бериши мумкин бўлган қисмий чораларнинг катта аҳамиятини уқтириб ўтдилар.

Яна шу муносабат билан ядро қуроли тарқалишининг олдини оладиган битимни тезроқ тузиш, шунингдек ядро синовларини тақиқлаш тўғрисида ҳамма чораларни ўз ичига оладиган шартномани тузиш зарурлигига ҳам алоҳида эътибор берилди. Совет томони, Дания ҳукумати Дания территориясида ядро қуролини жойлаштириш ниятида эмаслигини мамнуният билан қайд қилди.

Европанинг ҳал этилмаган проблемаларини тинч йўл билан мустаҳкам бартараф қилиш Европа хавфсизлиги учун, шунингдек ялпи тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳам катта аҳамияти борлигини ҳар иккала томон уқтириб ўтдилар.

Иккала мамлакат ўртасида маданий ҳамкорлик тўғрисидаги битим асосида илмий-техника ва маданият соҳаларида Совет Иттифоқи билан Дания ўртасидаги муносабатлар ривожланиб бораётганидан ҳар иккала томон ўзларининг мамнун эканликларини изҳор қилдилар.

Томонлар савдо муносабатларини ривожлантириш масалаларини атрофлича муҳокама қилдилар. Умуман савдо алоқаси соҳасида кейинги йилларда ўсиб бораётган тенденция вужудга келганлиги мамнуният билан қайд қилинди. Узаро савдо-сотиқни янада кўпайтириш имкониятларини қидириб топиш мақсадида томонларнинг вакиллари ўртасида мунтазам учрашувлар ўтказиб турилади. Жумладан, Дания томони Дания машиналарини ва ускуналарини Совет Иттифоқига сотишни кўпайтириш кераклигини айтди. Совет томони шу товарларни харид қилишни кўпайтириш имкониятларини ўрганиб чиқишини билдирди. Дания томони совет саноати ускуналарини ва машиналарини харид қилишни кўпайтирилиши мумкинлигига умид билдирди. Дания Бош министри СССРда бўлган вақтида тўртта рефрижератор кемаларни қўшимча равишда етказиб бериш тўғрисидаги музокаралар тамомланди ва битим тузилди.

Дания томони бир қанча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини, жумладан, гўшт, сариёғ ва эканларнинг уруғликларини Совет Иттифоқига экспорт қилишни кўпайтиришдан ўзининг манфаатдор эканлигини айтди. Совет томони шу тармоқлардаги савдони кенгайтириш имкониятларини ўрганиб чиқишини айтди.

Бош министр Москвада бўлган вақтда ҳар иккала мамлакат ўртасида қишлоқ хўжалигида таалуқли илмий-тадқиқотлар соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим имзоланганлигидан ҳар иккала томон ўзларининг мамнун бўлганликларини изҳор қилдилар. Томонлар бу битим илмий-техника ҳамкорлигини кенгайтиришгагина ёрдам бериб қолмасдан, шу билан бирга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан қилинадиган савдони ривожлантиришга ҳам ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи ва Дания Е. О. Краг Москвада бўлган вақтда дания ва совет суваларида кемаларни қутқариш ва ғарқ бўлган кемаларни сувдан чиқариб олиш ишларини ўтказиш тўғрисида битим имзоланганлигини мамнуният билан қайд қилдилар.

Ҳар иккала томон шуни уқтириб ўтдиларки, Дания Бош министрининг Совет Иттифоқига қилган визити ва шу визит вақтида олиб борилган музокаралар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик муносабатларини ва ҳамкорлигини янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга ёрдам беражак.

Дания Бош министри Е. О. Краг СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни расмий визит билан Данияга боришга таклиф қилди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Визит вақти кўшимча равишда келишиб олинади. (ТАСС).

Энергетика резервлари халқ хўжалиги хизматига

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Партия-давлат контроли комитети 16 октябрда Тошкентда республика кенгаш-семинарини ўтказди. Халқ хўжалигида электр ва иссиқлик энергиясини тежаб сарфлаш проблемалари шу кенгашнинг диққат марказида турди. Кенгаш-семинарнинг ишида область ва шаҳар, шунингдек Тошкент район партия-давлат контроли комитетларининг раислари, республика Энергетика ва электрлаштириш министрлиги системасининг ходимлари қатнашдилар.

Ўзбекистон ССР қурилиш, энергетика ва электрлаштириш, коммунал хўжалик министрликлари ва республика Госпланининг вакиллари ахборот бердилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Партия-давлат контроли комитетининг раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов ўз нутқида СССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг электр ва иссиқлик энергияси ҳамда ёқилғини тежаш тўғрисидаги қарорлари қандай бажарилаётганлигини оммавий текширишдан ўтказишда партия-давлат контроли комитетларининг вазифалари тўғрисида гапирди. (ЎзТАГ).

Тошкентдаги экскаваторлар ремонти заводининг меҳнат аҳли съезд олди мусобақасини кучайтириб юборди. Бригадалар, сменалар, цехлараро мусобақада ўртоқ П. Беликов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоматлари пешқадамлик қилмоқдалар. Суратда: КПСС XXIII съезди шарафига бошланган мусобақа ғолибларидан (чапдан ўнгга) ишчи Х. Назапов, С. Абилов, Н. Илёсов ва бригада бошлиғи П. Беликов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг октябрь сони «Бутун партиянинг, бутун халқнинг иши» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Журналда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Р. Нишоновнинг «Ишларни коммунизмга ўргатилиш» сарлавҳали мақоласини, «Коммунистларни ғоявий жиҳатдан чиниқтириш — муҳим иш» сарлавҳали редакцион мақолани ўқиш мумкин.

«Хўжаликка раҳбарлик» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари К. Бекаевнинг «Етти йиллик муддатидан олдин бажарилади», Ўзбекистон КП Жарқўрғон район комитетининг биринчи секретари Ч. Алматовнинг «Самарқандликлар ташаббуси изидан», Б. Ятқиннинг «Катта ишларга жазм» сарлавҳали мақолалари ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган.

«Пахта терими — зарбдор фронт» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Киров район комитетининг биринчи секретари О. Алихоновнинг «Зўр уюшқоқлик самараси», Т. Салимовнинг «Меҳнат гайрати жўш урмоқда» сарлавҳали мақолалари ҳамда «Пахтани машинада теп ва нобуд қилмай териб оламиз» сарлавҳали редакцион мақола босилган.

Булардан ташқари, журналнинг «Ташкилий-партиявий иш» бўлимида Ўзбекистон КП Қарши шаҳар комитетининг биринчи секретари А. Битюновнинг «Партиявий ишда расмиятчилик ва формализмга қарши», Ўзбекистон КП Қўқон шаҳар комитетининг биринчи секретари В. Козимовнинг «Ёш коммунистларга ҳамиша ғамхўр бўлайлик», М. Савельевнинг «Муҳим ишга юзани муносабат» сарлавҳали мақолалари босилган.

Журналнинг «Идеология иши ва ҳаёт» бўлимида партия ўқиши системасида ўқув йилининг бошланиши муносабати билан ўқув планлари ва ўқув кўлланмалари ҳамда Ўзбекистон КП Самарқанд шаҳар комитетининг секретари В. Ҳамидовнинг «Коммунистлар талабини ҳисобга олиб» сарлавҳали мақоласи босилган.

ҲИССАМИЗ

Деҳқон таъбири билан айтганда, бу йил пахта йили бўлди. Бу ни Сирдарё областидаги «Пахтакор» совхози мисолида ҳам яққол кўрса бўлади. Мазкур хўжаликда ҳосил шу қадар мўлки, терган билан тугамайдигандек туюлади. Бизнинг институтимиз коллективи мавсум бошидан буён ана шу совхоз далаларида пахтакорларга кўмаклашаётир. Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга қарата қабул қилган мурожаатидан руҳланган студентларимиз мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда совхоз ишчиларига бажонидил кўмаклашаётирлар.

Студентлар орасида курсдошлараро социалистик мусобақа уюштирилган. Бу мусобақаларда айниқса ўртоқ Р. Ўринов бошлиқ комсомоллар бригадаси ибрат кўрсатаётир. Бригаданинг М. Қурбоналиев, К. Жалилова, К. Усмонова, Г. Павленко, Н. Тихонова сингари кўплаб теримчи студентлари мавсум давомида 6-8 тоннадан «оқ олтин» териб беришга аҳд қилганлар. Ўз сўзларининг устидан чиқиш учун фидокорона меҳнат қилаётган бу йигит ва қизлар ҳар куни хирмонга 160 килограмм ва ундан ошириб пахта тўкаётирлар. Бундай ташаббускор ва меҳнатсевар ёшлар ҳеч ўйлаб, ҳадлаб ҳисобланади.

Коллективимиз 1.540 тонна пахта териб бериб, пахтакорларнинг ҳурмат ва олқишига сазовор бўлди. Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, институтимиз йиғим-теримда олий ўқув юртларидаги мусобақада ҳам голиб чиқди.

Биз пахтакорларга ёрдамимизни аямаймиз. Ўтюрак йигит ва қизларимизнинг ҳаққи шу.

Д. МИРТЕМИРОВА,
Самарқанд Давлат медицина институтининг студенти.

2205 тонна бўрдоқи гўшти

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шу йилнинг тўққиз ойида «Заготскотоптпром» область трестининг коллективи семиришни ҳисобга 2205 тонна гўшт етиштирди. Йиллик планни ошириб ado этди. Трестнинг Каттақўрғон, Самарқанд бўрдоқичилик базаларида боқилган ҳар бир қорамолнинг ўртача семириши 39 ўрнига 48,2 килограмм бўлди. Эчки ва қўйларнинг семириши нормадаги 5 килограмм ўрнига 9 килограммни ташкил этди.

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

ИШОНЧ

Қашқадарё область, Яккабоғ районидаги Қишлик қишлоқ Совети депутатлари қишлоқни янада ободонлаштиришга, меҳнаткашларга маданий-маиший хизматчи яхшилашга қаратилган тадбирларни амалга оширишда ташаббус кўрсатмоқдалар.

«Правда» колхозининг раиси депутат Ўртоқ Э. Жуманазарова колхозда бригадалараро йўллар қуриш ҳамда мавжудларини ремонт қилиш ҳақида сайловчилар наказ берган эдилар. Жонкуяр депутат бу масалани колхоз правлениеси мажлисига қўйди. Мажлисда йўл қуриш ишларига маблағ ажратишга қарор қилинди. Натижада колхознинг Қишлик — Бехужа, Дарва — Синнок ва Қишлик—Шаманқирғи тармоқ йўллари текисланиб, ремонт қилинди. Колхознинг Карл Маркс участкасидаги клуби атрофига асфальт ётқизилди.

Шунингдек, сайловчилар наказлари асосида Нўғайли қишлоғида медицина пункти ташкил қилинди, Тимирязев номли ўрта мактабга 8 та қўшимча синфхона, Лермонтов номли 8 йиллик мактабга эса 4 та қўшимча синфхона қуриб берилди.

Айниқса, депутат ўртоқ Ҳамид Мейлиевнинг фаоллиги мактовга сазовордир. У «Правда» колхозида бригада бошлиғи бўлиб ишлайди. Депутат ўртоқ Х. Мейлиев [illegible]тлик қилаётган учбу бригада аъзолари бу йил ҳам 100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олганлар.

Яккабоғ богдорчилик совхозининг сут согувчиси депутат Мубор Мусоева 27 бош сигирнинг ҳар биридан 2200 килограмм сут согиб олиш мажбуриятини олган. У шу кунгача ҳар бош сигирдан 1600 килограммдан сут согиб олди. «Правда» колхозининг сут согувчиси депутат Хурсанд Орипова ҳам худди шундай ишлаяпти.

Қишлоқ Совети депутатлари орасида ана шундай меҳнатсевар, халқ ишончини оқлашга интилаётган кишилар номини кўплаб санаш мумкин.

С. ПУЛАТОВ.

18 ОКТЯБРГАЧА „ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИ

Республикада пахта тайёрлашнинг бориши

(Планга нисбатан процент ҳисобида; биринчи стун — областлар; иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи стун — мавсум бошидан; тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи стун — мавсум бошидан)

ТОШКЕНТ	0,05	104,61	0,03	108,23
Хоразм	3,31	95,66	3,28	69,67
Қашқадарё	0,12	92,75	0,01	36,89
Самарқанд	0,13	92,17	0,09	68,22
Сурхондарё	1,64	92,14	1,24	91,53
Фарғона	1,40	89,58	1,52	86,10
Бухоро	0,88	86,96	0,03	27,34
Андижон	1,55	83,76	1,82	72,02
Қорақалпоғистон АССР	2,58	82,53	2,74	60,24
Сирдарё	0,09	79,04	0,12	99,74
Ўзбекистон ССР бўйича:	1,17	88,81	1,03	79,31

Республикада 17 октябрь куни 42.264 тонна пахта тайёрланди.

КПСС XXIII съезди шарафига

ҒАЛАБАНГИЗ МУБОРАК

ШЎРЧИ РАЙОНИ

Шўрчилик пахтакорлар ажойиб меҳнат зафарини қўлга киритдилар. Улар тайёрлов пунктларига 58.700 тоннадан зиёд «оқ олтин» тўкиб, йиллик планни ўтган йилдагидан бир ой олдин ошириб бажардилар. 21.300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозирнинг ўзидаёқ 27,5 центнердан пахта териб олинди.

Бу улкан ғалабага машиналар қудратига таяниш, улардан унумли фойдаланиш туфайли эришилди. Машина теримига ажратилган 8.900 гектар майдонда 274 та «зангори кема» юксак унум билан ишлади ва мавсум бошидан бери улар бункеридан 16.000 тонна пахта тўкилди. Ҳозиргача ҳар бир агрегат билан ўрта ҳисобда қарийб 60 тоннадан пахта терилди.

Район меҳнаткашлари мавжуд имкониятларни ҳисобга олиб, давлатга яна камида 7.300 тонна «оқ олтин» сотиш ва ялпи ҳосилни 66 минг тоннага, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни эса 30 центнерга етказишга қарор қилдилар.

ЯНГИАРИҚ РАЙОНИ

Партиямиз XXII съезди, КПСС Марказий Комитети март Пленуми тарихий қарорларини амалга ошириш йўлида меҳнат қилаётган Янгиариқ райони пахтакорлари йиллик план бажарилганлиги ҳақида Хоразм областида биринчи бўлиб ғалаба рапорти бердилар. Давлатга 57.300 тонна пахта сотилди. Ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил йиғиб олинди.

Бу йил районда пахта теримини механизациялаш сари олға томон катта қадам ташланди. Терим агрегатлари унумли ишлатилди. Улар билан 10 минг тоннага яқин пахта териб олинди.

КПСС XXIII съездини чақириш ҳақидаги хушхабар район меҳнаткашлари орасида сиёсий активлик ва меҳнат ғайратини ошириб юборди. Пахтакорларимиз далада қолган ҳосилни чамалаб кўриб, давлатга пландан ташқари 21.100 тонна пахта сотиш ва ялпи ҳосилни 78.400 тоннага, ҳосилдорликни эса 40 центнерга етказишга қарор қилдилар.

ХАТИРЧИ РАЙОНИ

Хатирчи районининг меҳнаткашлари кунига 2,5-3 процентдан пахта тайёрлаб, Самарқанд областида иккинчи бўлиб маррага етдилар. Давлатга 32 минг тоннадан кўпроқ пахта етказиб берилди.

Бу қувончли муваффақиятларга илғор агротехника усулларини кенг қўлланиш, ишлаб чиқаришнинг барча звеноларида хўжалик ҳисобини жорий этиш туфайли эришилди. Меҳнатни уюштириш ва унга ҳақ тўлашда қатъий тартиб ўрнатилди. Бригадаларда ҳисоб-китоб ишлари яхшиланди. Иш натижалари ҳар ойда ва кварталда анализ қилиб борилди. Қилинган сарф-харажатлар мунтазам текшириб турилди.

Ғўза парваришида ва ҳосилни тез суръатлар билан йиғиштириб, олишда механизаторлар зўр ташаббус кўрсатишди. Улар машиналарда 7000 тоннага яқин «оқ олтин» териб бердилар.

План тўлган бўлса ҳам ҳали далада ҳосил кўп. Пахтакорларимиз ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 6000 тонна пахта сотишга қарор қилдилар. Бу юксак мажбурият ҳам Улуғ Октябрь байрамигача бажарилади.

ҲАЗОРАСП РАЙОНИ

Республикамизнинг йирик пахтакор районларидан бири бўлган Ҳазорасп районининг пахтакорлари Улуғ Октябрнинг 48 йиллиги ва партиямизнинг XXIII съезди шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, 17 октябрда давлатга пахта сотиш йиллик планини муваффақиятли адо этдилар. Ватан омборига 56.200 тонна юқори сифатли «оқ олтин» тўкилди. 19.300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ҳозирнинг ўзидаёқ 29,5 центнердан пахта териб олинди.

Шунингдек, район хўжаликлари давлатга пилла, тухум, жун, қоракўл тери, сабзавот, мева ва узум сотиш планларини ҳам тўла ва ошириб адо этдилар.

Район пахтакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга пландан ташқари яна 10 минг тонна пахта сотишга ва ҳосилдорликни 34 центнерга етказишга қарор қилдилар.

БЕРУНИЙ РАЙОНИ

Беруний райони Қорақалпоғистон Автоном республикасида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди. 12.900 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 23,1 центнердан ҳосил кўтарилди ва давлатга 30 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Киров номли, «Правда» колхозлари, Беруний номли, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозларида ҳозирдаёқ гектаридан 25-30 центнердан пахта териб олинди.

Район механизаторлари унумли меҳнат қилишди. Улар «зангори кема»ларда 5000 тоннадан кўпроқ «оқ олтин» териб беришди.

Район пахтакорлари КПСС XXIII съезди шарафига давлатга яна 9000 тонна пахта сотиш ва ҳосилдорликни 30 центнерга етказиш мажбуриятини олдилар.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ПЛАНЕТАМИЗДА

БОШ АССАМБЛЕЯНИНГ XX СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС-нинг махсус мухбирлари **И. Лапицкий** ва **С. Лосев** хабар берадилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеясида умумий сиёсий мунозара тамом бўлай деб қолди. Шу вақтгача бу мунозараларда 97 мамлакатнинг вакиллари қатнашди.

Кеча эрталабки ялпи мажлисда биринчи бўлиб сўзга чиққан М. Тарабанов (Болгария) Американинг Вьетнамдаги агрессиясини кескин қоралади. У айтдики, АҚШ Латин Америкаси ва Африка мамлакатларининг ҳам ички ишларига аралашмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашишни кескин суратда қоралаш учун йўл ва воситаларни қидириб топиши керак.

Болгария делегати мустамлакачиларнинг Африкадаги босқинчилигини, Жанубий Африка Республикасидаги ирқчилик сиёсатини, мустамлакачиларнинг Жанубий Родезия ва Яқин Шарқдаги кирдикорларини қоралади.

Болгария вакили қуролсизланиш масаласи юзасидан жаҳон конференциясини чақириш идеясини қўллаб-қувватлади. Совет Иттифоқининг ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклифи жуда муҳим аҳамиятга эга. Болгария бу таклифни тамомила қўллаб-қувватлайди, деди М. Тарабанов.

Жазоир ташқи ишлар министри Абдилазиз Бутефлика менинг мамлакатим блокларга қўшилмаслик сиёсатига қаттиқ амал қилади, деб таъкидлади.

У, тинч-тотув яшаш принципи жаҳоннинг барча районларида турли социал системадаги мамлакатлар ўртасидаги муносабатлардагина эмас, балки буюк давлатлар билан кичик давлатлар ўртасидаги муносабатларда ҳам татбиқ этилиши лозим, деб ишонч билдирди.

Бутефлика АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси тўхтатилсин, деб талаб қилди. У сўзини давом эттириб, Вьетнам халқига ўз тақдирини ўзи ҳал этиш ҳуқуқи берилиши лозим, деди.

Куба ташқи ишлар министри Рауль Роа Қўшма Штатлар уставга хилоф ҳаракатлари билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотига путур етказмоқда, деб таъкидлади. АҚШнинг Доминикана Республикасидаги интервенцияси, Вьетнам Демократик Республикаси территориясининг бомбардимон қилинаётганлиги, Жанубий Вьетнам халқига қарши қилинаётган уруш, АҚШ конгресси вакиллар палатасининг Латин Америкаси мамлакатлари ишларига бир томонлама аралашиш «ҳуқуқи» тўғрисидаги резолюцияси, Америка империализмининг Португалия мустамлакачиларини ва Жанубий Африка ирқчиларини қўллаб-қувватлаётганлиги, деди у, буни исбот қилувчи далилдир.

Бош Ассамблея, — деб сўзини давом эттирди Рауль Роа, — халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ва аралашмаслик принципини таъкидлаши, АҚШ қўшинларини Вьетнамдан олиб чиқиб кетишни қаттиқ талаб қилиши лозим.

Куба ҳукумати, — деди Рауль Роа, — «давлатларнинг ички ишларига аралашишга йўл қўймаслик тўғрисида, уларнинг мустақиллиги ва суверенитетини ҳимоя қилиш ҳақида» Совет Иттифоқи томонидан XX сессия муҳокамасига тақдим этилган декларация лойиҳасини тамомила қўллаб-қувватлайди.

Куба делегати қуролсизланиш масаласи юзасидан барча давлатларнинг иштироки билан жаҳон конференциясини чақиришни ёқлаб гапирди, Американинг Гуантанамо, Пуэрто-Рикодаги ва Панама канали зонасидаги ҳарбий базаларини тугатишни ва Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ҳуқуқларини тиклашни талаб қилди.

Умумий сиёсий мунозарада ҳаммадан кейин Саудия Арабистони ташқи ишлар министрининг ўринбосари Умар Саккаф сўзга чиқди.

АФРИКА БИРЛИГИ ТАШКИЛОТИ МИНИСТРЛАР КЕНГАШИДА

АККРА. (ТАСС). Ғарби-Жанубий Африкадаги миллий озодлик ҳаракатининг вакиллари Африка бирлиги ташкилоти министрлар кенгашининг сессиясига меморандум ҳавола қилдилар. Бу меморандумда қонунчиликка риоя қилинишини таъминлаш мақсадида Африка қуролли кучларини тузиш тўғрисидаги масалани қараб чиқишга даъват этилади.

Меморандумда бундай дейилади: Жанубий Африка Республикаси Фервурд ҳукуматига қарши қатъий чоралар кўриш ва позитив ҳаракат қилиш тўғрисидаги масалани қараб чиқиш ғоят зарурдир.

Маълумки, Жанубий Африка Республикасининг ирқчилари халқаро ҳуқуқни бузиб, Ғарби-Жанубий Африкани аннексия қилдилар ва бу билан у ерда озчиликни ташкил этувчи оқ танлиларнинг ҳукмронлиги режимини ўрнатдилар.

Хавфсизлик кенгашини чақириш тўғрисидаги талаб

НЬЮ-ЙОРК, 16 октябрь. (ТАСС). Либерия, Мальгаш Республикаси, Сьерра-Леоне ва Тунис ташқи ишлар министрлари Африка бирлиги ташкилотининг топшириғига мувофиқ, кеча икки масалани — Португалия босиб олган Африка территориялари, Жанубий Африка Республикасида апартеид сиёсати тўғрисидаги масалаларни қараб чиқмоқ учун шошилинч суратда хавфсизлик кенгашини чақиришни талаб қилдилар.

АНГЛИЯ УСТОМОНЛИК ҚИЛМОҚДА

Шимолий Атлантика иттифоқида ана шу блокни ядро билан қуроллантириш масалалари устида кескин мунозара яна авж олиб кетди. Шуни эслатиб ўтайликки, кўп томонли ядро кучлари деб аталган кучларни барпо этиш тўғрисида американиклар илгари сурган лойиҳа аслида Ғарбий Германия бундесвери учун атом қуролига йўл очиб қўяди. Французлар бу лойиҳага қатъиян қарши чиқиб, унга «кўп томонли лўттибозлик» деб ном бердилар. НАТОнинг бошқа аъзолари, шу жумладан Англия ҳам жиддий писандаларни баён қилдилар. Англия «Атлантика ядро кучлари»ни барпо этишнинг қарши лойиҳасини илгари сурди. Бу лойиҳа гарчи Америка лойиҳасидан бирмунча фарқ қилса ҳам, лекин бундесвер учун ядро қуролига йўл очиб қўйиш имкониятини бартараф этмас эди.

Германия Федератив Республикасидаги сайловлар туфайли маълум вақтгача тўхтаб қолган мунозара Англиядаги ҳафталик нуфузли «Экономист» газетаси саҳифаларида АҚШ давлат секретарининг ўринбосари Жорж Болл билан суҳбат босилиб чиққанидан кейин бошқатдан бошланиб кетди. Болл кўп томонли ядро кучларини барпо этишни яна ёқлаб гапирди, лекин шу билан бирга, гўё бу лойиҳа (унинг ҳар қандай варианти) ядро қуролининг тарқалишини чеклаб қўйиш ғоясига зид эмас, деган тасаввур туғдиришга уринди. Бундай гаплар Бонндагиларнинг қулоғига яхши эшитилганини айтиб ўтиришга ҳожат йўқ. Лекин шу гаплар бошқа мамлакатларда ташвиш туғдирди. Мана шу ташвиш тез орада юзага қалқиб чиқди, чиққанда ҳам американикларнинг ўзлари унчалик кутмаган шаклда зоҳир бўлди.

АҚШ давлат секретари Дин Раск билан музокаралар олиб бориш учун ўтган душанба куни Вашингтонга келган Буюк Британия ташқи ишлар министри Майкл Стюарт шундан бир кун аввал мухбирлар билан суҳбатлашган эди. Унинг суҳбатда айтган гаплари бамисоли томдан тараша тушгандек бўлди. Стюарт журналистларга Англия Американинг кўп томонли ядро кучлари планига аввалгидек қарши бўлиб, ўзининг планини яхшироқ, деб ҳисоблайди, деди. Бироқ, журналистларнинг эътиборини ўзига тортган нарса — позициялардаги бу тафовутлар бўлгани йўқ. Ҳақиқатда Стюарт ҳар қандай план Совет Иттифоқи билан муносабатларни яхшилашга тўсқинлик қиладиган ва ядро қуролининг тарқалишига йўл қўймаслик тўғрисида аҳдлашиб олишга халақит берадиган бўлса, хоҳ у планни, хоҳ бу планни амалга ошириш мақсадга мувофиқ бўлармикин, деган шубҳа билдирди. «НАТОдаги проблемамиз шундан иборатки, — деди Англия министри, — бир томондан, биз шу масала муносабати билан НАТОнинг ҳарбий жиҳатдан самарали бўлишини таъминловчи чораларни кўришга ҳаракат қилмоқчимиз; иккинчи томондан, биз Шарқ билан ҳамжиҳатликка эришиш учун беҳожат тўғоноқ солиб юрмаслигимиз керак. Ҳозир, — деб уқтирди сўнгра Стюарт, — кўп томонли ядро кучлари ёхуд Атлантика ядро кучлари НАТОнинг таъсирчанлигини нечоғли оширади-ю, Шарқ билан бир битимга келиш имкониятларига нечоғли хавф солади, деган масалани тарозига солиб кўрганда, шу кучлар афзалликка эгамикин, деган масала очиқ қолмоқда, деб ҳисоблайман. Менингча, — деди у,— НАТО аъзоси бўлган мамлакатлар ҳозир шу масалани бошқатдан пухта ўйлаб кўрмоқлари керак». Мана шу ғоят диққатга сазовор гапларнинг салмоғи шу билан янада ошиб кетдики, Англия ташқи ишлар министрлигида ўтказилган навбатдаги матбуот конференциясида шу баёнотнинг тексти журналистларга тарқатилиб, бу билан унинг расмий характерга эга эканлиги таъкидлангандек бўлди.

Стюартнинг айтган гаплари Вашингтондагиларни ғижинтирди. Стюартнинг Раск билан учрашуви вақтида бу масала диққат марказида турди, лекин газеталарнинг хабар беришича, суҳбатдошларнинг ҳар бири ўз фикрида қолган. Расмий кишиларнинг айтишларича, учрашув қатнашчилари ГФРнинг янги канцлери Эрхард ноябрь ойида Вашингтонга келган маҳалда бу масала у билан ҳам муҳокама қилиб кўрилажаги тўғрисидагина келишиб олганлар, холос, чунки бошқа манфаатдор иттифоқчилар мавжуд бўлган бир пайтда, шундай мураккаб проблемани фақат икки томонлама муҳокама қилиш мумкин эмас, эмиш.

Англия министрининг гаплари Рейн бўйида бутун бир бўрон пайдо қилгандек бўлди. ГФР ҳукумати Англия ҳукуматининг ҳозирги позициялари хусусида изоҳатлар беришни ундан ошиғич суратда талаб қилди. Айни бир маҳалда Бонн Лондонга сиёсий тазйиқ ўтказишни кучайтириш режасини тузиб, у ерга мудофаа министри фон Хасселни юборди. Фон Хассель тез орада ўзининг инглиз ҳамкасби Хили билан учрашмоғи керак. Ғарбий Германия дипломатлари ядро қуролини қўлга киритиш ҳақидаги эзгу мақсадларига етмоқ учун Вашингтон томонидан ҳам тегишли тазйиқ ўтказилишидан умидвор бўлаётганликларини яширмаяптилар. Уларнинг бу умидлари рўёбга чиқиб келмоқда. Лондонда чиқадиган якшанбалик «Санди таймс» газетасининг мухбири Генри Брэндоннинг ёзишича, Вашингтондагилар Англия билан АҚШ ўртасида ўрнатилган «алоҳида муносабатлар»ни қайта кўриб чиқишни ўйламоқдалар ва Англияга молиявий ёрдам кўрсатишдан воз кечишимиз мумкин, деган мазмундаги гапларни айтмоқдалар.

ОЛАМ ЎТГАН ҲАФТА ИЧИДА

Бу тазйиқнинг ҳозирдаёқ маълум натижа берганлиги кўриниб турибди. Рейтер агентлигининг хабар қилишича, Англия ҳукуматининг вакиллари 14 октябрда «изоҳат» бериб, Стюартнинг НАТО ядро кучлари тўғрисидаги масалага янгича ёндошайлик, деган даъвати Англия Атлантика ядро кучларини барпо этиш ҳақидаги ўз планидан воз кечди, деган маънони билдирмайди, деб уқтирганлар.

ФИТНА ОПЕРАЦИЯСИ

Япония ҳукумати парламентнинг ҳозирги сессиясини очишга бамисоли бош ҳужумга ҳозирлангандек ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрди. Мана шу эллигинчи сессия гарчи навбатдан ташқари чақирилаётган бўлса-да, лекин барибир юбилей сессияси бўлганлиги учун эмас, балки Япония — Жанубий Корея битимларини сессияда ратификация қилдириб олиш ниятида ҳукумат ана шундай пухта ҳозирлик кўрди.

Социалистлар партияси билан бошқа бир қанча оппозициячи партиялар бу битимларга қарши чиқмоқда. Барча демократик ва прогрессив кучлар оппозицияни қўллаб-қувватламоқда. Японияда оммавий митинглар ва намойишлар бўлиб ўтмоқда; шу ишнинг баҳридан ўтишни ҳукуматдан талаб қилувчи аризага миллион-миллион японлар имзо чекмоқда.

Ҳозирги шароитда бундай битимларни тузиш оқибатлари нима бўлишидан хавотирланиш учун японларнинг кескин асослари бор. Бу гап, аввало, «Асосий шартнома»га тааллуқлидир. (Шу шартномадан ташқари балиқ овлаш тўғрисидаги, Жанубий Корея ва Япония гражданларининг юридик статути ҳақидаги, мулкий даъволар ва иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги ҳамда маданият соҳасида ҳамкорлик қилиш ҳақидаги тўртта битим ҳам парламент муҳокамасига қўйилган). Очиқдан-очиқ Вашингтоннинг гапи билан тузилган «Асосий шартнома» Америка найзалари ёрдами билан ҳокимият тепасида сақланиб турган Сеулдаги қўғирчоқларни «қонуний ҳукумат» деб танишга мутлақо ғайри қонуний равишда уринишдан бўлак нарса эмас. Мана шу сурбетлик билан қилинган даъво Сеул маъмурлари ва уларнинг американик хўжайинлари қистови билан машъум шартноманинг 3-моддасига ёзиб қўйилган. Бинобарин, бу ҳужжат Кореянинг парчаланишини чуқурлаштиришга объектив равишда қаратилган бўлиб, корейс халқининг миллий бирлигини тиклаш йўлига қўшимча ғовлар солиб қўяди. Шундай бўлгач, шартнома ана шу районда аҳволни стабиллаштиришга халақит беради ва Японияининг сиёсатини АҚШнинг ҳарбий стратегик планларига маҳкам боғлаб қўяди. Бу ҳол ўтган уруш даҳшатлари ҳали ёдидан кўтарилмаган японларни ташвишлантирмаслиги мумкин эмас.

Бош министр Эйсаку Сато ҳам, ташқи ишлар министри Эцусабуро Сиина ҳам ўзларининг парламентдаги нутқларида мана шу хавотирликларни йўқота олмадилар. «Иомиури» газетаси уларнинг «мана шу шартномани асослаб бериш учун одамларни ишонтиришга кучи етмади» деб ёзади. «Корея ярим ороли, — деб таъкидлайди газета, — ҳозир шимолий ва жанубий қисмларга бўлиниб қолган, бинобарин, оролнинг бир қисми танилгач, унинг иккинчи қисми билан муносабатлардаги кескинлик муқаррар суратда зўрайиб кетади, деб ҳамма хавотирланмоқда. Бу безовталик, ҳатто шартномани ратификация қилишни қўллаб-қувватлаётган кишиларнинг юракларига ҳам чуқур ўрнашиб қолган».

Бошқа битимлар ҳам японларда ташвиш туғдирмоқда. Бу битимлар Такэсима оролининг кимга қарашли эканлиги тўғрисидаги масалада Япония билан Жанубий Корея ўртасида сақланиб келаётган ихтилофларни бир ёқли қилмайди. Япон денгизида Япониянинг балиқ овлаши учун Жанубий Корея маъмурлари белгилаб қўйган чеклаш чораларини тугатмайди, бошқа жиддий проблемаларни аслича қолдиради.

Кўриниб турибдики, шу қадар жонбозлик билан японларга тиқиштиришга уринилаётган битимлар бутун халқнинг асл манфаатларига дахлдордир. Мана шунинг учун ҳам элнинг қаҳр-ғазаби шу қадар кучайиб кетмоқда. Мана шунинг учун ҳам бу шартномаларга қарши кураш парламент биносидан ташқарига чиқиб, Япония шаҳарларининг кўчаларини мавжлантириб юборди.

Ҳукумат халқ ғазабининг кучини яхши билади. Бир неча йил муқаддам, Қўшма Штатлар билан «Хавфсизлик тўғрисида» тузилган асоратли шартномани худди шундай усул билан парламентдан ўтказиб олишга уринганларида, дарғазаб намойишчилар оломони ўша пайтдаги бош министр Кисининг дилини сиёҳ қилган эди. Намойишчилар аслида уни парламентга киритмай қўйган эдилар. Шу «сабоқ»ни ҳисобга олиб, ҳукуматдаги кишилар бош министр резиденциясидан парламент биносига чиқиш учун ер тагида махсус тоннель қуриш тўғрисида жиддий гап юрита бошладилар. Бош министрни вертолётда олиб келишни ҳам ўйлаб кўрдилар. Тоннель қуришнинг мураккаблиги, вертолётнинг дарғазаб оломон орасига қулаб тушиши мумкинлиги учун ҳозирча бу планлардан воз кечиб турибдилар. Лекин шундай бўлса ҳам, ҳукумат тегишли чоралар кўриб қўйди. Бош министр резиденциясидаги олдинги эшиклар маҳкамлаб қўйилди. Резиденция ва парламент атрофида полициянинг бронеавтомобиллари учун махсус майдончалар барпо этилди. Намойишчилар тош ва таёқ топиб оладиган хиёбонлар бутунлай асфальтлаб ташланди. Япония газеталарининг фикрича, Япония — Жанубий Корея битимлари ҳукуматнинг парламентдан тасдиқлатиб олишга улгурадиган сўнгги ҳужжати бўлиб қолиши мумкин. Халқ ҳукуматга ишонч билдиришдан бош тортажак.

ХАТАРЛИ АҲВОЛ

Латин Америкасидаги кичкинагина Уругвай Республикасини катта социал тўлқинлар ларзага келтирмоқда. Мамлакатда фавқулодда ҳолат жорий этилди. Конституциядаги гарантиялар бекор қилинди; намойиш ва митинглар тақиқлаб қўйилди; забастовкалар ва «пропаганда характеридаги» бошқа оммавий ҳаракатлар ўтказилаётгани ҳақидаги хабарларни эълон қилсангиз, ёпиб қўямиз, деган дағдаға билан газеталарга, радио ва телевидениега шундай хабарларни эълон қилмаслик ҳақида буйруқ берилди. Пойтахтга 20 минг солдат ва полициячи тўплаб қўйилди. Пойтахт полициясининг бошлиғи полковник Вентура Родригес газетачиларга бундай деди: «Биз аёвсиз, аёвсиз, аёвсиз ҳаракат қила берамиз...». Яқинда Майамига бориб, АҚШ давлат департаменти уюштирган полиция бошлиқлари кенгашида қатнашиб келган Родригес ҳақиқатан ҳам қаттиққўллик билан ҳаракат қилмоқда. Монтевидеодаги давлатга қарашли барча муассасаларнинг олдида кеча-кундуз соқчилар навбатчилик қилмоқда, ўт ўчирувчиларнинг машиналари ва полициянинг кўздан ёш оқизувчи газли гранаталар билан лиқ тўлган жип машиналари шай бўлиб турибди. Шаҳарда «исёнчи»ларнинг изига тушган агентлар изғиб юрибди. Ҳозиргача 200 дан кўпроқ киши қамоққа ташланди. Улар асосан касаба союз активларидир, чунки айни касаба союзлари билан ҳукумат ўртасида кучайиб кетган жанжал ҳозирги хатарли аҳволга негиз бўлди.

Уругвай миллий ҳукумат кенгашининг раиси Вашингтон Бельтран ҳукуматни «фавқулодда чоралар» кўришга мажбур қилган сабабларни тушунтириб бериш учун телевидение орқали гапирган нутқида касаба союзларини «республика негизларини онгли ва изчил равишда емирмоқда», деб айблади. Касаба союзлари ўз навбатида, ҳукуматни меҳнаткашларнинг аҳволига бефарқ қараяпти, деб айбламоқда.

Ҳукумат кўрган фавқулодда чоралар асло унинг ўзи кутганчалик натижа бергани йўқ. Ҳатто, буржуа газеталари ҳам бундан буён ҳаддан ташқари кескин чоралар кўриш керак эмас, деб огоҳлантирди. Бироқ, маъмурлар қуюшқондан чиқиб, яна бир қанча репрессия чораларини кўрди. Қамоққа олишлар кучайиб кетди. Полиция бир қанча касаба союзларининг биноларини босиб олди. Миллий байрамлар бекор қилинди.

Аммо, Уругвай меҳнаткашлари репрессиялардан қўрққанлари йўқ. Пойтахтда ва бошқа шаҳарларда кетма-кет митинглар ва намойишлар ўта бошлади. Кўпгина корхоналарда қисқа муддатли забастовкалар эълон қилинди. Банк хизматчилари ишни тўхтатиб қўйди. Касаба союзларининг қарори билан 13 октябрда 24 соатлик ялпи забастовка бошланди. Забастовка натижасида темир йўл ва шаҳар транспорти таққа тўхтади, кўпгина муассасалар ёпилди, газеталар чиқмади, газ ва электр бериш камайиб қолди. Қаттиқ курашда қўлга киритилган конституцион ҳуқуқларга тажовуз қилган ҳукуматга халқ ана шундай жавоб берди. Забастовка муваффақиятли ўтди. Давлат муассасаларининг 60 минг хизматчиси 72 соатлик забастовка эълон қилмоқчи эканлигини билдирди.

Матбуот Уругвайдаги вазиятни анализ қилиб, ҳозирги тангликнинг сабаблари фақат экономикага боғлиқ эмас, шу билан бирга, ҳукумат касаба союзларининг жанговар руҳини синдирмоқчи бўлаётганлигига ҳам боғлиқдир, деб таъкидламоқда. Уругвайга бундай сиёсатни Шимолий Америка империалистлари тиқиштирди, деб ёзади «Популар» газетаси, Шимолий Америка империалистлари ҳозир иложи бўлган ҳамма жойда ва, даставвал, Латин Америкаси мамлакатларида антикоммунистик васвасани авжига чиқармоқда.

К. БЕЛЯЕВ.
(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

19 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт (ўзб.), 6.45 — — Гимнастика (ўзб.), 7.35 — Эшиттиришлар программаси (ўзб., рус.), 8.25 — Концерт (ўзб.).

9.15 — «Совет Ўзбекистони», 9.23 — «Правда Востока», 9.53 — «Ленин байроғи», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Кичик концерт (ўзб.), 9.45 — КПСС МК сентябрь Пленуми қарорлари — амалга (тож.), 10.10 — «Рудакий хотираси» симфоник поэма (рус.), 10.30 — Концерт (ўзб.), 11.10 — Унутилмас саналар (рус.), 11.25 — Концерт (ўзб.), 12.15 — Спорт эшиттириши (ўзб.), 12.30 — Қўшиқ ва рақс куйлари (ўзб.), 13.00 — Чорвадорлар учун (ўзб.), 13.40 — Концерт (рус.), 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.), 16.15 — Вена бўйлаб саёҳат (ўзб.), 18.10 — Концерт (рус.), 18.30 — Оммавий қўшиқлар (ўзб.), 19.20 — Қорақалпоқ куйлари, 20.00 — Тез ва тежамли қурайлик (рус.), 20.10 — Опералардан парчалар (рус.), 20.45 — Совет кишисининг ҳаёт мазмуни (ўзб.), 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (ўзб.), 22.00 — Телетайп лентасидан (ўзб.), 22.10 — Пахта теримидаги шаҳарликлар учун (ўзб.), 22.40 — «Камера», (рус.), 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари (ўзб., рус.), 23.20 — Мақом кечаси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

19 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Инглиз тили** (болалар учун), 18.25 — **Энг яхши мактаб**, 19.00 — **Мен — Қоратов** (телефильм), 19.35 — **Рақслар** (Индрани Раҳмон ижросида), 20.10 — **Реклама ва эълонлар**.

20.30 — **Эшиттиришлар программаси**.

Рус тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.50 — КПСС МК сентябрь Пленуми қарорлари — амалга. **Инженернинг олтин медали** («Ташсельмаш» заводидан), 21.15 — **Сўнгги янгиликлар**, 21.25 — **Аида** (фильм-опера).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.05 — **Мактаб ўқувчиси календари**, 18.35 — **Тошкент янгиликлари**, 18.45 — **Энди кетаверсин** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/X да **Русалка**, 20/X да **Оққуш кўли**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 19/X да **Қутлуғ қон**, 20/X да **Алишер Навоий**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Грузин цирки артистларининг гастроли**.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қора духоба — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «ЧАЙКА», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1.5, кеч 8.9 ва 10 да).

Капитан Нуль — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЁШ ГВАРДИЯ», «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли (кундуз соат 2 гача).

Галапагос — «МИР» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 6 да).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

19, 20 октябрда

«Торпедо» (Кутаиси) — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

19/X кундуз соат 5 яримда дублёр составлар, 20/X кеч соат 6 яримда асосий составлар ўйнайди.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР ВА БОЛАЛАР

журналларига

ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТАДИ

Вожатий,
Весёлые картинки,
Костёр,
Комсомольская жизнь,
Молодой коммунист,
Мурзилка,
Пионер,
Ровесник,
Сельская молодежь,
Смена,
Техника — молодежи,
Юность,
Юный натуралист,
Юный техник ва бошқалар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР АЛОҚА МИНИСТРЛИГИНИНГ «СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг **БОТАНИКА ИНСТИТУТИ** **қуйидаги лабораторияларнинг вакант вазифаларида ишлаш учун**

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Споралн ўсимликлар — лаборатория мудири (биология фанлари доктори ёки кандидати, миколог), старший илмий ходим (биология фанлари кандидати, миколог), младший илмий ходим (ботаник);

эволюцион экология — лаборатория мудири (биология фанлари доктори ёки кандидати), старший илмий ходим (биология фанлари кандидати, ботаник).

геоботаника — старший илмий ходим (биология фанлари кандидати, ботаник);

палеоботаника — младший илмий ходимлар (ботаник, палеоботаник);

янги техника ўсимликлари биологияси ва ривожланиши — старший илмий ходим (биология фанлари кандидати, ботаник).

Конкурс муддати — 2/XI гача.

Ариза билан конкурс низомига мувофиқ ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Орджоникидзе посёлкаси, Академия шаҳарчаси.

Генерал Петров кўчаси, 2-уйда турувчи **Маргарита Арсеньевна Тимофеева**нинг шу уйда турувчи Владимир Николаевич Тимофеевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Чиғатой кўчаси, Ингичка қўриқ проезд, 67-уйда турувчи **Ғафур Иброҳимович Усмонов**нинг шу уйда турувчи Ҳури Комиловадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Чилонзор массив, 7-б сектор, 24-уй, 15-квартирада турувчи **Сергей Николаевич Савчук**нинг Гоголь кўчаси, 54-уйда турувчи Галина Алексеевна Пелепейченкодан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Чилонзор район халқ судида кўрилади.

Максим Горький кўчаси, Ҳунарманд проезд, 55-уйда турувчи **Раҳима Умарова**нинг Хитой кўчаси, 14-уйда турувчи Аброр Умаровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, **Чилонзор** массив, 12-г сектор, 30-уй, 31-квартирада турувчи **Чинни Юнатанова**нинг Исроил Бобожоновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

2-Луначарский переулок, 20-уйда турувчи **Тўра Розиқович Холтоев**нинг Рисовая кўчаси, 27-уйда турувчи Мамура Қодировна Холтоевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.
№ В. 245. ИНДЕКС 64543. Р. 10195.